

SLOVENSKI

Izdaja in tiska Casopisno podjetje slovenski poročevalce - direktor Rudi Janžura. Glavni in odgovorni urednik Sergej Vošnjak. Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1 in 2. Telefon 23-522 do 23-524. - Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica št. 1-11, telefon 3-522 do 23-526. - Oglasi oddelček Ljubljana, Titova cesta 1, telefon 21-896, za ljubljanske naročnike 20-463, za sunanje 21-832. - Poštni predal št. 23. - Ziro račun pri Komunalni banki Ljubljana številka 400-704/1-357. - Mesečna naročnina 230 din.

Poročevalce

OBISK INDONEZIJSKEGA PREMIERA DŽUANDE KARTAVIDŽAJE

Potrditev prijateljskih vezi

Na slovesnem kosilu sta Edvard Kardelj in Džuannda Kartavidžaja izmenjala zdravici, v katerih sta poudarila pristržne stike in piodno sodelovanje med obema državama

BEograd, 13. okt. (Tanjug). Podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj s soprogo je priredil danes v prostorih zveznega izvršnega sveta svečano kosilo na čast predsednika vlade republike Indonezije Džuannda Kartavidžaje. Poleg soproge visokega gosta sta bila na kosilu še generalni sekretar indonezijskega ministristva za zunanje zadeve Sudarto Kusumovidagdo, veleposlanik Indonezije v Jugoslaviji Sudarsono in ostali člani spremstva; z jugoslovanske strani so bili med drugim na kosilu: predsednik zvezne ljudske skupščine Stambolić podpredsednik zveznega izvršnega sveta Rodoljub Čolaković, podpredsednik zvezne ljudske skupščine Pavle Gregorić in predsednik ljudskega odbora Beograda Đurica Jojkić.

Med kosilom sta podpredsednik Kardelj in premier Džuannda izmenjala zdravici. V svoji zdravici je podpredsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj dejal: »POSEBNO SE VESELIM, DA LAHKO MED NAMI POZDRAVIM G. DŽUANDO KARTAVIDŽAJA, PREDSEDNIKA VLADE INDONEZIJE. DRŽAVE, V KATERO NAS POVEZUJEJO ODNOSI ISKRENEGA PRIJATELJSTVA IN DA IZRAZIM NJEMU TER NJEGOVIH SOBELAVCEM PRISRČNO DOBRODOŠLICO. VLADE IN NARODI JUGOSLAVIJE SO ŽE LAHKO POZDRAVILI KOT SVOJEGA GOSTA PREDSEDNIKA REPUBLIKE INDONEZIJE G. SUKARNA. NJEGOVA DVA OBIŠKA STA MNOGO POMENILA ZA POGLOBITEV PRIJATELJSTVA IN SOBELOVANJA MED NAŠIMA DRŽAVAMA. VAŠ PRIBOD PA POZDRAVLJAMO KOT NADALJEVANJE TAKIH STIKOV IN KOT SE ENO POTRDILO TEŽENJE VLAD OBEH DRŽAV, DA SE TE PRIJATELJSKE VEZI SE UČVRSTIJO.

odločneje skupaj reševati to vprašanje, ker je to vprašanje mogoče reševati zares v interesu boljših odnosov med državama le, če postane skupna stvar vseh narodov. V nadaljevanju svoje zdravice je tovariš Kardelj dejal, da je politika široke in miroljubne koeksistence, ki je osnova politike obeh držav, velik prispevek k odstranjanju napadalnega pritiska, diskriminacije in vmešavanja v notranje zadeve v mednarodnih odnosih. Prav zaradi podobnosti načelnih stališč lahko obe državi tako vsestransko sodelujeta na področju mednarodnih odnosov, zlasti pa v OZN. »Na osnovi širokega razumevanja se razvijajo tudi odnosi naših držav. Tu je bilo že mnogo napravljenega, vendar se da še več storiti. V tej smeri se razvijajo tudi prijateljska čustva med našimi narodi, kakor tudi njihovi osnovni interesi.«

V zaključku svoje zdravice je podpredsednik Kardelj izrazil med drugim prepričanje, da bo obisk premiera Džuannda velika pobuda za razširitev stikov in vsestranskega sodelovanja med našima državama.

V odgovoru na zdravico Edvarda Kardelja je predsednik indonezijske vlade Džuannda Kartavidžaja dejal:

»Predvsem bi želel izraziti — tudi v imenu tistih, ki so prišli z menoj — našo hvalečnost za vaše ljubezno povabilo, naj obiščemo vašo državo, in za vaš pristržen sprejem. Srečni smo, da smo v Jugoslaviji in da smo med iskrenimi prijatelji, čeprav za kratke čase.

Dovolite mi, da se spomnim na obisk našega prijatelja, vau-

sega tedanjega podpredsednika Vukmanovića v naši državi, ki je proslavo našega dneva neodvisnosti lani oblepal s svojo navzočnostjo v Džakarti. Zadovoljen sem, da ga vidim tukaj z nami.

Moral bi priti — kakor sem bil obljubil — v začetku tega leta. Okoliščine, ki so vam dobro znane, so mi preprečile, da bi izpolnil to obljubo in zato sem s posebnim zadovoljstvom prišel z odobritvijo svojega predsednika in svoje vlade, ker se je položaj v moji državi normaliziral in sta bila vzpostavljena zakon in red skoraj v vseh krajih, v katerih je prišlo do neredov.

Posebno sem zadovoljen, da sem tukaj, ker sem prepričan, da bodo takšni stiki koristni in da so bili prejšnji stiki zmeraj uspešni. Zato z zanimanjem pričakujem, da si bomo ponovno izmenjali mnenja.

Lahko rečem, gospod podpredsednik, da je indonezijsko ljudstvo prav tako zadovoljno, ko vidi izrazito podobnost stališč med obema našima državama. V nekaterih pomembnih mednarodnih problemih so ta stališča skoraj istovetna.

Trdno verujem v 10 načel, — sprejetih na bandunski konferenci, in drzmem si trditi, da bi lahko bila Jugoslavija — čeprav ne zemljepisno, temveč duhovno — članica te konference. — Lahko se sklicujem na naša skupna sporočila, objavljena tukaj v Beogradu in Džakarti, da bi to dokazal.

Nedavna zgodovina je zares pokazala, da kolonializem in neenakost ali gospodarska in politična odvisnost povzročajo mednarodno napetost, ali pa so njeni vzroki, da so spravljale in da lahko tudi v prihodnje spravijo svet do »oba svetovnega spopada.

Mi verujemo v osvoboditev kolonialnih narodov kot v glavni pogoj za trajen mir in socialni napredek. Mi verujemo v mir ne samo kot v načelo, ampak tudi kot v potrebo za mednarodno sodelovanje, razumevanje med narodi in napredek človeštva. Mi ne verujemo samo v formalno enakost — prizadevali si bomo doseči enakost, ki stoni na materialnih pogojih.

Mi skupaj z vami uvidevamo, da bo treba še marsikaj storiti v tem pogledu, da bi položaj manj razvitih držav bolje razumelo več članice OZN in da bi morali gospodarsko pomoč tehnično nerazvitim državam organizirati na temelju širokega mednarodnega sodelovanja.

Vladi obeh naših držav vodita aktivno in neodvisno politiko, ki temelji na miroljubni koeksistenci, kar dokazuje, da ne odobravamo samo pasivne koeksistence. Ko smo sledili tej politiki, smo se v okviru OZN in izven nje na vsi moči trudili, da

bi ustvarili miroljubno mednarodno sodelovanje. To smo delali na temelju enakosti in na temelju nevmešavanja v notranje zadeve drugih. Naklonjeni smo politiki odkrite in iskrene razprave pri reševanju problemov, ki povzročajo mednarodno napetost ali krize.

Tudi v prihodnje bomo tako ravnali in se trudili ustvariti boljše pogoje, kar je nujno potrebno za uresničenje miru.

Skupna stališča, ideje in prizadevanja so nas zares zbližala in v prihodnje bomo sodelovali še bolj intenzivno, ohrabreni z rezultati teh skupnih naporov. Ko razvijamo odnose med našima dvema državama, lahko z določenim zadovoljstvom ugotovimo, da smo že mnogo dosegli.

Naši ekonomski strukturi se dopolnjujeta, kar nam nudi široke in trdne temelje za nenehne napredek v smeri intenzivnega gospodarskega in tehniškega sodelovanja.

Dejansko so vse panoge gospodarstva rodovitno področje za sodelovanje v obojstransko korist. Vračam vam vašo prijateljska čustva in izražam čustva indonezijskega ljudstva, s katerimi bodo spremljali njegovi napori.

Gospod podpredsednik, prosim vas, da sprejmete najboljšo željo indonezijskega ljudstva in vlade republike Indonezije za blaginjo in srečo narodov Jugoslavije. Pozivam vas, da dvignete čašo in da izpijete na zdravje predsednika Josipa Broz-Tita, za blaginjo in napredek naših prijateljev, narodov Jugoslavije ter za vse trdnice prijateljstva med našima dvema državama, na zdravje gospe Kardelj in tudi za vašo osebno srečo!«

Slovesen sprejem v Beogradu

Včeraj zjutraj je prispel v Beograd indonezijski premier Džuannda Kartavidžaja — Na železniški postaji ga je sprejel podpredsednik Edvard Kardelj

BEograd, 13. okt. (Tanjug). Predsednik vlade republike Indonezije Džuannda Kartavidžaja je danes prispel v Beograd na desetdnevni uradni obisk v Jugoslavijo. Na beograjski železniški postaji so gostu iz prijateljske države priredili slovesen sprejem. Dobrodošlico mu je zadel predsednik zveznega izvršnega sveta Edvard Kardelj in drugi visoki funkcionarji.

Na slovesno okrašeno postajo je poseben vlak pripeljal točno ob devetih. Potem, ko sta stopila iz vlaka, sta se premier Džuannda in njegova soproga pristržno rokovala s podpredsednikom Kardeljem in tovarišico Peppco Kardelj. H gostom je pristopila skupina pionirjev in jim izročila sopolke cvetja. Premier Džuannda je zatem predstavil podpredsedniku Kardelju člane svojega spremstva generalnega sekretarja ministristva za zunanje zadeve Suvita Kusumovidagdo

in druge civilne ter vojaške osebnosti. Podpredsednik Kardelj je predstavil visokemu gostu državnega sekretarja za obrambo generala Ivana Gošnjaka, člana zveznega izvršnega sveta Hasana Brkića in druge.

Nato je vojaška godba zaigrala državni himni Indonezije in FLRJ. Predsednik vlade republike Indonezije in podpredsednik zveznega izvršnega sveta sta zatem pregledala častno četo gardistov.

Podpredsednik izvršnega sveta Edvard Kardelj je nato premieru Džuanndi predstavil še ostale funkcionarje, ki so prisostvovali sprejemu: podpredsednika zvezne ljudske skupščine Pavla Gregorića, člana zveznega izvršnega sveta Milentija Popovića, Velimira Stojnića, Ljuba Babića, generalnega sekretarja predsednika republike Lea Mateša in druge. Veleposlanik republike Indonezije Sudarsono pa je premieru Džuanndi predstavil člane veleposlanstva.

Predsednik vlade republike Indonezije je zatem prebral naslednjo izjavo: »Vaša ekscelenca, podpredsednik Kardelj in prijatelji! Po 72-urnem dolgem potovanju, dan in noč, na katerem smo prešli na značnih, morskimi in kopenskih poteh več kot 10.000 milj, smo nazadnje prispeli v Beograd. — Željno smo pričakovali ta dan, ko bomo lahko med jugoslovanskim ljudstvom in njegovimi voditelji. Moja soproga, spremstvo in jaz osebno smo zelo srečni, da prihajamo na obisk dobre volje v vašo državo. S seboj prinašam tople in prijateljske pozdrave predsednika Sukarna in vlade narodov Indonezije Jugoslaviji. Sem smo prišli tudi zato, da ponovno potrdimo prijateljske odnose, ki obstajajo med našima državama. V tem pogledu sem prepričan, da se boste strinjali z menoj, da sta veleposlanik Pavle in veleposlanik

Sudarsono dala svoj pomemben prispevek za uresničitev tega cilja. Čeprav sta Jugoslavija in Indonezija daleč ena od druge, imata kljub temu obe naši državi skupne poteze, ki so dobro jamstvo za ugodne in prijateljske odnose med nami na številnih področjih.

Vaša ekscelenca in prijatelji! Sem smo prišli odprtega srca in nimamo nobene posebne zahteve, vendar bi želeli slišati in razumeti nekatere osnovne misli in ideje jugoslovanskih voditeljev o tekočem dogajanju v svetovnih problemih — ekonomskih, političnih ali drugih, ki direktno vplivajo na svet in na nas posebno.

Čeprav sta po drugi svetovni vojni tehnična civilizacija in politična emancipacija narodov napredovali v velikih skokih, vsi dobro veste, da se je svet srečal s tolikimi problemi, da se neko novo ravnotežje, zasnovano na enakosti in pravici, ne bi moglo takoj uresničiti.

Vendar mi nismo obupali v vprašanju bodočega gibanja človeka k miru, napredu in pravici na vsem svetu. Človek ima sedaj umsko moč in fizična sredstva za rešitev vprašanja svoje blaginje. Verujemo, da bo svet kmalu obogačen z raznimi skupnimi gledišči narodov ali njihovih skupin, ki bodo eni druge spoštovali in se spodbujali k še večjim stvaritvam in izpopolnjevanju.

Nazadnje smo prišli sem tudi zato, da bi si pridobili izkušnje in pregled velikega dela, ki ga opravljata. Nemorni napor jugoslovanske

vlade za obnovo in razvoj svoje države v dobro svojega ljudstva bi bili zelo koristni za opazovanje in učenje. Velika prednost je v tem, da smo tu med vami. Hvala Vam!«

Ugledni gostje iz prijateljske Indonezije so se nato z avtomobilom odpeljali v dvor na Dedinju, ki bo rezidenca indonezijskega premiera v času njegovega tridnevnega bivanja v Beogradu. Premier Džuannda se je s podpredsednikom Kardeljem odpeljal v istem avtomobilu.

Pred poslopjem železniške postaje in vzdolj ulic, kj so bile okrašene z jugoslovanskimi in indonezijskimi zastavami, je veliko število Beograđčanov pozdravljalo drage goste iz prijateljske države.

Premier Džuannda je prispel sinoči na jugoslovansko ozemlje. V Sežani so mu priredili topel sprejem. Iz Sežane do Beograda so Džuanndo spremlili indonezijski veleposlanik v Beogradu Sudarsono, jugoslovanski veleposlanik v Džakarti Stane Pavlič, vršilec dolžnosti šefa protokola DSIP Miodrag Marković in polkovnik Bruno Vučetić.

Poleg Beograda bo premier Džuannda v času svojega desetdnevnega bivanja obiskal še republike BiH, Hrvatsko in Slovenijo.

Pet pogojev za pomiritev

Peking, 13. okt. (Tanjug). Iz mnogih dokumentov zadnjih dni je razvidno, da Kitajci zelo zamerijo Američanom, da se ti »pogajajo o kitajskem ozemlju.« Zen Min Ži Bao »postavlja pet osnovnih pogojev, ki bi jih morale ZDA sprejeti, da bi na ta način pokazale pripravljenost da se spor reši na miren način. Ti pogoji so: prenehanje spremljanja Cankajškovihih ladij, prenehanje kršenja kitajskih teritorialnih voda in zračnega prostora prenehanje vojnih provokacij in groženj, prenehanje vmešavanja v notranje zadeve Kitajske in umik vseh oboroženih sil s Formoze in drugih otokov v Formozski ožini.

OGLED BEGRADA

Beograd, 13. okt. (Tanjug). Danes dopoldne se je predsednik vlade Indonezije Džuannda Kartavidžaja vpisal v knjigo predsednika republike, nato pa položil venec na grob Nezanega junaka na Avali. Polaganju venca so prisostvovala mnoge ugledne osebnosti z obeh strani. Danes popoldne si je premier Džuannda s soprogo in člani spremstva ogledal Beograd. Najprej je obiskal Kalemegdan, kjer so mu v vojnem muzeju JLA podarili album fotografij iz narodnoosvobodilne borbe. Nato se je visoki gost odpeljal do muzeja, kjer se je dlje časa zadržal. Ogledu muzeja je sledil razgovor s predsednikom ljudskega odbora Beograda Đurico Jojkićem v hotelu »Metropol«.

Jutri zvečer bo podpredsednik ZIS Edvard Kardelj priredil slovesen sprejem na čast premiera Džuannda, dopoldne pa se bodo začeli jugoslovansko-indonezijski politični razgovori.

PREDSEDNIK REPUBLIKE DELAVCEM V ZENICI Strokovnjaki v podjetjih imajo veliko vlogo

Zenica, 13. okt. (Tanjug). Na večeršnjem slavnostnem kosilu je predsednik republike Tito v svojem odgovoru na zdravico predsednika delavskega sveta v zenički železarni, dejal med drugim:

»Moram reči, da je napravil name skupno z molimi tovariši sodelavci zelo velik vtis nagel razvoj vašega kombinata. Kakor je prej omenil predsednik vašega delavskega sveta, sem danes tukaj že šestih in ko presojam vaš razvoj, lahko rečem, da ste napravili velik skok od moje zadnjega obiska do danes. Želim vam, da bi šli še hitreje naprej. Hotel pa bi obenem spomniti vas na stvar, ki sem jo danes samo mimogrede omenil. Ker so tukaj navzoči tudi inženirji in strokovni delavci vašega podjetja, bi priporočil njim in drugim članom kolektiva, naj posvetijo največjo pozornost organizaciji podjetja. Vem, da imate precej težav, da imate mnogo nestrokovnih delavcev, ki prihajajo iz vasi, in da ne morete že sedaj uresničiti vsa, kar

želite. Skušajte čimprej strokovno usposobiti čimveč ljudi, da bi vaše podjetje lahko ustvarilo maksimalno proizvodnjo. Danes se ne dosega maksimalne proizvodnje, toda z ureditvijo cele vrste stvari bi mogli ustvariti še boljše kakovost in še večjo kvantiteto. Verujem, da boste lahko to dosegli.

Pozivam zlasti mlade inženirje, mlade strokovnjake, ki prihajajo v to podjetje, da srim resneje pojmujejo svojo veliko nalogo, ki jo imajo do skupnosti, in pripomorejo, da bo postal ta naš največji kombinat obenem tudi eno izmed najrentabilnejših in najpopolnejših kovinarskih podjetij. To je zelo važno, kajti vsi mi ter vsa naša skupnost smo ponosni nanj.«

Predsednik Tito je ob koncu svoje zdravice omenil težave, ki jih ima to naše podjetje, prav tako pa tudi na nekatere njegove potrebe, in je želel delovnemu kolektivu mnogo uspeha v prihodnjem delu, da bi lahko naša skupnost vedno s ponosom gledala nanje.

DELEGACIJE IN OBISKI

New Delhi. — Jugoslovanska delegacija na čelu z Nikolom Minčevićem, ki je prisostvovala na letnem zasedanju Mednarodne banke in monetarne fonda v New Delhiju, je davi odpotovala z letalom v Jugoslavijo.

Beograd. — Delegacija nizozemskih gospodarstvenikov, v kateri sta direktor državnih rudnikov Nizozemske Weers in direktor mednarodnega selma v Utrehtu Van Royen in še šest visokih gospodarskih

funkcionarjev, se je včeraj pogovarjala s predstavniki jugoslovanskih zunanjetrgovinskih podjetij o razširitvi zamenjave.

Delegacija sta danes sprejela državni podsekretar v komiteju za zunanjo trgovino dr. Vladimir Velebit in predsednik Zvezne industrijske zbornice Nikola Džuverović. V razgovoru z generalnim sekretarjem zbornice Ivanom Barbalčićem in sekretarjem Miloradom Konjovićem so nizozemski gospodarstveniki izrazili željo za povečanje trgovinske zamenjave z našo državo. Poudarili so, da so se po ogledu naše države in seznanitvi z našimi izvoznimi možnostmi prepričali, da se lahko zunanjetrgovinska zamenjava med obema državama še poveča.

VREME

Napoved za torek: Precej oblačno vreme. Nočne temperature med 3 in 7. V Primorju 13. Najvišje dnevne okoli 15. V Primorju do 20 stopinj C. Na Primorskem prehodno burja

Uspešno delo seminarjev

V Trbovljah je začel delo že četrti seminar za vodilne komuniste, ki študirajo gradivo VII. kongresa in program KZJ. Iz razgovorov s seminaristi sem se prepričal, da je oblika seminarja, kakršna so uvedli v Trbovljah, zelo primerna in koristna, ker zagotavlja dober uspeh. Na seminarjih namreč povezujejo individualna in kolektivna študija, kar terja sodelovanje vsakega udeleženca seminarja. Za razliko od prejšnjih seminarjev, udeleženci tokrat niso samo pasivni poslušalci, ker jih sam način študija sili, da najprej sami dobro proučijo določeno snov, nato pa v izmenjavni razpravi razčistijo vsa nejasna vprašanja, na katero so našli pravi odgovor. Uvodna predavanja, ki trajajo najdlje polurno uro, pa so dejansko samo osnova za poznejše delo v krožkih, ker opozorijo seminariste na najaktualnejša vprašanja, ki jim morajo posvetiti največ pozornosti. Na koncu pa so vsak dan še dveurni razgovori vseh udeležencev, ki izčrpajo tudi vsa tista vprašanja, na katero niso dobili odgovora že v krožkih.

Ker sem tudi sam prisostvoval razpravam na seminarjih, lahko ugotovim, da so bile zelo konkretne in v zvezi s problemi v trbovski občini. Na teh razpravah so komunisti dobili tudi koristna navodila, kako naj rešujejo določene probleme, na katere so tudi že prej našli pri svojem vsakodnevem delu, ki jih niso znali pravilno in dovolj učinkovito rešiti.

Seminarji, kakor so jih organizirali v Trbovljah, so koristni tudi zategadel, ker se vodilni komunisti šest dni lahko povsem posvetijo samo študiju kongresnega gradiva. Na seminarjih se je pokazalo, kako škodljivo je, če so posamezniki preveč obremenjeni z različnimi političnimi funkcijami in odgovornimi dolžnostmi, ker zaradi tega povsem zanemarijo svoje politično-ideološko izpopolnjevanje prek individualnega študija ali na druge načine. Posledice tega se

Komemoracija v Ulici 24 talcev
Teranski odbor ZB »24. talcev« v Ljubljani je sinoči pripravil v Ulici 24 talcev komemoracijo ob 16-letnici ustrelitve 24 talcev. V Ulici 24 talcev v Ljubljani za poljansko gimnazijo so se zbrali razen staršev in sorodnikov pokojnih tudi številni Ljubljani, zastopniki ljudske oblasti, JLA ter drugi.

Boštjan Zagar se je v nagovoru spomnil hudih časov pred šestnajstimi leti, ko so na tem kraju vzeli življenje štirindvajsetim poštenim Slovincem. Govoru so sledile recitacije ob spomenik pa so položili številne vence. Za zaključek žalne slovesnosti je godba ljudske milice zaigral nekaj žalostink v spomin padlih.

Izvoz v septembru
Beograd, 13. okt. (Tanjug). Jugoslovanski izvoz v septembru letos je dosegel vrednost 9,5 milijarde dinarjev in je bil skoro za 1,5 milijarde manjši kakor v avgustu.

Nagrade uslužbencem za izredno delo

Skupni znesek nagrad ne sme preseči dvomesečne plače
Beograd, 13. okt. (Tanjug) Nagrajevanje in odškodnino za izredno ter nadurno delo javnih uslužbencev, kakor tudi za izredne uspehe pri delu bo uredila posebna uredba zveznega izvršnega sveta bržkone že prihodnji mesec.

Po načrtu uredbe se bodo nagrade za izredno delo dajale uslužbencem, ko bodo uspešno izpolnili določene pomembne naloge, ki zahtevajo izredno prizadevanje in naporno delo daljšo dobo med letom. Tu gre predvsem za izdelavo zapletenih elaboratov, važnih zakonskih in drugih predpisov, proračunov, planov in zaključnih računov, analiz in drugega. Ražen tega se bodo nagrade podeljevale tudi za uspehe pri delu, ki so bili doseženi z osvajanjem zamisljivih in pobud uslužbencev zaradi racionalnejšega poslovanja, boljše organizacije, delovnih metod itd.

Višina nagrade za izredno delo in posebne uspehe se bo določala v skladu z ustvarjenimi rezultati, vendar pa v enem letu ne sme presegati dvomesečne plače uslužbenca. O nagradah bo sklepal stariša ustanove v soglasju z organi, pristojnimi za finance in splošno upravo. Poveljstvo se je tudi mnenje, da bi morali s predlogom za nagrajevanje seznaniti delovni kolektiv.

PET VAGONOV SARDEL V ENI MREŽI

Ribiška skupina podjetja »Jadrana« iz Splita je te dni doživela neverjetno ribiško srečo. Ribiški so namreč naenkrat izveleki iz vode 50.000 kg rib, tako da so morali poklicati na pomoč še tri druge ribiške ladje. To je nedvomni rekord, kakršnega ne pomni niti en ribič.

ZAČEL SE JE LOV NA JEGULJE

Prvo jesensko deževje je neretvanski ribičem prineslo obilen lov. Čim se dvigne vodostaj neretvanskih voda, se začne lov na jeguljo jesenko, ki se tedaj začne seliti iz rek. Tako so samo ribiči v pritoku Neretve Norinu ulovili v prvih nočeh nad 4 tone jegulj. Nekaj so jih prodali v Metkoviću ter drugih bližnjih tržiščih, deloma pa so jih izvozili v druge republike.

9000 NOVIH STANOVANJ

Perspektivni načrt razvoja Sarajeva predvideva, da bo do 1961. leta zgrajenih 9267 novih stanovanj, modernizirani pa bodo tudi ulice, izpopolnili razsvetljavo, zgradili številne šole in dijaške domove; znatna sredstva so predvidena za zdravstveno službo za kmetijstvo, industrijo in promet. V mestu bodo odprli tudi 144 novih prodajaln.

VIŠJA PEDAGOŠKA ŠOLA V PRISTINI

Te dni bo sprejela prvih 120 rednih in 70 izrednih slušateljev nova Višja pedagoška šola v Pristini. Šola bo imela dve skupini predmetov, za prihodnje leto pa sta predvideni še dve skupini predmetov in to za špijarski, srbski in tuje jezike.

DVA VAGONA KORUŽE NA DVEH HEKTARJIH

Na eni izmed parcel niške poljske zveze za sadjarstvo in vinogradništvo so na 2 ha pridelali 30.000 kg koruze. Takega pridelka ne pomnijo v vsej jugoslovanski Srbiji. Rekordni pridelok so prihajali ogledovat kmetje od blizu in daleč, saj je na njihovih poljih pridelok desekrat manjši.

SOLO ZA KVALIFICIRANE DELAVCE

Občinski ljudski odbor v Kočanju je nedavno sklenil, da odpre v okviru šole za učence v gospodarstvu poseben oddelek za izobraževanje kvalificiranih delavcev. Te dni je že začel delati oddelek za gradbene delavce iz tamošnjega kombinata »Napredak«. Šola bo v kratkem razširjena z oddelkom za delavce v lesni, tobačni in živilski industriji. D. M.

INTENZIVNA STANOVANJSKA GRADNJA V DJEVDJELJI

Obmejno mesto Djevdjelja, ki je bilo v preteklosti znano po svoji edini ulici »od stanice do granice«, postaja v zadnjih letih lep promet in napreden kraj. Djevdjeljska ima sedaj več ulic, ob katerih raste čedalje več novih stanovanjskih in javnih poslopij. Mestec je dobilo nov moderen hotel, gimnazijo, koncertno in kinematografsko dvorano in drugo. Letos je gradnja stanovanj postala še intenzivnejša. D. M.

Sestanek zastopnikov filozofskih fakultet

Beograd, 13. okt. (Tanjug). Zastopniki vseh filozofskih fakultet so danes razpravljali v Beogradu o možnosti za izenačenje sistema študiranja na filozofskih fakultetah, ker so velike razlike v učnih načrtih in študijskih programih, kar otežuje neposrednejše sodelovanje med fakultetami. Studentom pa onemogoča nadaljevanje študija ob prehodu na filozofsko fakulteto druge univerze.

Poseben problem je vsklajevanje študijskega sistema s potrebami srednjih šol po strokovnjakih. Filozofske fakultete v Ljubljani in Zagrebom ter deloma v Sarajevu so uvedle kot obvezno specializacijo strokovnjakov za dva predmeta, v Beogradu, Skoplju in Novem Sadu pa se šolajo samo za en predmet. Da bi to podrobneje proučili, so sklenili, da bo sredi novembra v Beogradu posvetovaljevanje, na katerem bodo na podlagi referatov sprejeli primerne sklope in določili ukrepe za ureditve vseh teh vprašanj.

Cene v gostinstvu

Včeraj je bil pri republikanski gostinski zbornici sestanek s predsedniki in tajniki okrajnih gostinskih zbornic, na katerem so obravnavali vprašanje cen gostinskih storitev v zvezi z zvišanjem cen sladkorja, moke in kruha. Iz poročil, ki so jih podali predstavniki zbornic je razvidno, da so skoraj vse gostinske gospodarske organizacije pravilno dojele pomen ukrepov Zveznega izvršnega sveta za znižanje življenjske ravni prebivalstva, zato tudi ni prišlo do zviševanja cen gostinskih storitev. Bilo je sicer nekaj primerov zviševanja cen, toda na intervencijo zbornicnih organizacij in organov tržnih inšpekcij, je bilo tudi to preprečeno.

Nadalje je bilo ugotovljeno, da ni opravičljivih razlogov za zviševanje cen uslug v obratih, kjer je promet s hrano prileten, kakor tudi ne v primerih, kjer so ljudski odbori pri odmeri družbenih obveznosti dali zadostno stimulacijo za pripravljanje hrane. Vpliv zvišanja cen sladkorja, moke in kruha pride bolj do izraza v obratih, ki se ukvarjajo pretežno ali pa izključno s priprav-

ljanjem hrane in izdelave slaščic. Toda tudi v večini takih primerov se daje povečani materialni stroški nadomestiti z boljše organizacijo dela in racionalnejšo porabo materiala.

Ob zaključku posvetovalja je bilo sprejeto priporočilo gostinskih organizacij, da ne zvišujejo cen storitvam brez predhodnih temeljitih analiz, v katerih morajo biti obdelane vse osnove in okoliščine, ki vplivajo na ceno storitvam (nabavnih cen, normativov, stroškov režijske organizacije dela in podobno). V primerih, da zaključki teh analiz narekujejo potrebo po zvišanju cen, lahko to storijo le po posvetovalju s pristojnim občinskim ljudskim odborom in njegovim pristankom.

Okrajne gostinske zbornice so se obvezale, da bodo s tem priporočilom na najprimernejši način seznanile svoje članstvo, kakor tudi, da bodo vse morebitne pojave neopravičenega zviševanja cen obravnavale pred časnim sodiščem in proti kršilec ukrepale v skladu s pooblastili zakona o združevanju v gospodarstvu.

Premalo investicij za promet

Pripombe Zvezne prometne zbornice k načrtu predloga zveznega družbenega plana za prihodnje leto

Beograd, 13. okt. (Tanjug). Izvršni odbor Zvezne prometne zbornice je danes proučeval načrt predloga zveznega družbenega plana za prihodnje leto, kolikor govori o investicijah v promet. Ugotovili so, da se predlogi Zveznega zavoda za gospodarsko planiranje in posameznih prometnih panog razlikujejo glede obsega investicij.

Načrt predloga plana, ki so ga izdelali v Zveznem zavodu za gospodarsko planiranje, ne določa, kakor so poudarili na seji, investicij v promet v obsegu, kakor ga predvideva petletni program. Nadalje so navedli, da predlagana višina investicij ne zagotavlja nadaljnje ublažitve nesrazmerij med prometom in drugimi gospodarskimi panogami, zaradi česar je izvršni odbor zbornice mnenja, da promet ne bo ustrezal splošnemu gospodarskemu razvoju, zlasti pa ne bo zadovoljil povečanih potreb industrije in kmetijstva. Pri tem zlasti zaostajata rečni in železniški promet.

Gospodarski razgovori s Švico

Beograd, 13. okt. (Tanjug). Gospodarski razgovori med Jugoslavijo in Švico se bodo začeli 16. oktobra. Prvi preliminarni razgovori bodo v Bernu, pogajanja v Beogradu pa bodo v novembru, ko bodo podpisali ustrezne listine.

Jugoslovansko gospodarsko delegacijo bo pri teh pogajanjih vodil svetnik v državnem sekretariatu za zunanje zadeve dr. Slobodan Karlić.

Beograd, 13. oktobra (Tanjug). — Na skupščini združenja za filozofijo in sociologijo so te dni razpravljali o sodobnih problemih marksizma. Uvodno besedo je imel docent beogradske univerze Vukob Pavčević. V razpravi so poudarili, da se filozofsko-sociološki znanostim posveča večja pozornost kakor prej, čuti pa se veliko pomanjkanje strokovnjakov. Kolikšno je pomanjkanje na tem znanstvenem področju dokazuje to, da imamo za etiko na univerzah v državi samo enega docenta in dva asistenta.

Poudarili so, da sodelujejo filozofi in sociologi v javnem življenju države in da so

Nadzorstvo nad cenami v Beogradu

Beograd, 13. okt. (Tanjug). Beograjski ljudski odbor je sprejel danes odločbo o obvezni evidenci in kontroli cen v trgovini na drobno ter cen gostinskih in obrtnih uslug na področju mesta. Po tej odločbi cene industrijskih izdelkov in živil v prometu na drobno, kakor tudi cene vseh gostinskih in obrtnih uslug ne smejo biti večje, kakor so bile 30. septembra letos. Svet za trgovino je pooblaščen, da nadzira cene vseh predmetov v prodaji na drobno in posreduje v vsakem posameznem primeru.

Lojze Spacal razstavlja v Slovenjem Gradcu

Nov Umetnostni paviljon, ki je bil v zadnjem času povsem moderno opremljen kot razstavni prostor za likovno umetnost je v nedeljo odprl svoje prostore za samostojno in retrospektivno razstavo grafičnih del našega tržaškega umetnika Lojze Spacala. To je v novo urejenih prostorih začetna razstava, ki ji bodo letos sledile nadaljnje preditve osebnih in kolektivnih razstav najvidnejših slovenskih umetnikov in na ta način seznanile tudi prebivalce severnega dela naše republike s

OSLASUJTE V »SLOVENSLEM POROČEVALCU«

sveta o izpremembah in izpopolnitvah odločbe o evidenci in kontroli cen določenih predmetov.

sveta o izpremembah in izpopolnitvah odločbe o evidenci in kontroli cen določenih predmetov.

Res pa je, da smo na tako povečanje proizvodnje računali precej prav s povečanjem proizvodnosti dela pri le malo povešanem staležu delovne sile. — Vprašanje je, koliko so podjetja objektivno mogla v takem položaju doseči tako povečanje proizvodnosti in koliko so imele za to dejansko spodbude. Podatki kažejo, da so podjetja poravnala izgubo delovnega časa in povečevala proizvodnjo v glavnem le z zaposlovanjem nove delovne sile. Torej niso mogla postavljenih ciljev doseči brez povečanja delovne sile, ali pa jim ni bilo do tega, ali pa oboje skupaj. Na prvo vprašanje bi mogli odgovoriti ali sklepati iz splošnih podatkov o gibanju gospodarstva, iz podatkov o preskrbi s pogonsko energijo, s surovinami, o možnosti prodaje blaga itd. Na splošno moremo reči, da so bile vse te okoliščine približno enake kot lani. Vendar le približno. Poněkod smo imeli tudi težave s surovinami, s plasmajem proizvodnje itd., če upoštevamo samo te kazalnike. Brez dvoma je tudi to vplivalo na prlobo o proizvodnosti in številu zaposlene delovne sile, ker delavce ni moglo opuščati in najemati odvisno od vsakokratnih trenutnih razmer v gibanju gospodarstva. To že zaradi manjše mobilnosti de-

Huda prometna nesreča

V nedeljo zjutraj okrog 7. ure se je pripetila na avtocesti 34 km od Zagreba huda prometna nesreča. Čela družina: hčerka, sin, žena in tača, ki so se pelinili z avtomobilom, so izgubili življenje.

Voznik osebnega avtomobila — H-251 Zvonko Jurak je vozil z zmerno hitrostjo po avtocesti iz Zagreba v smeri proti Beogradu. Nasproti mu je pripeljal 7-tonski tovornjak H-1238. Ko sta se avtomobila približevala, je po izvaji soferja tvorjenjaku pošla leva zračnica. Sofer tovornega avtomobila je za trenutek izrazil oblast nad vozilom. Zavil je z desne strani v levo in zadeli v masrtno vrzeli osebni avtomobil, ki ga je odbil več metrov vstran. Vsi potniki osebnega avtomobila so bili na mestu mrtvi, voznik pa je podelsel med prevozom v bolnišnico.

Goblje proučevati sociološke probleme

množi med njimi preobremenjeni z mnogostrovnimi dolžnostmi in funkcijami, zaradi česar jim preostaja za sistematično delo v znanosti le malo časa.

Kljub vsemu imamo poizkuse globlje in bolj originalnega obravnavanja filozofsko-sociološke problematike.

V večini primerov se proučujejo splošni problemi s področja teh znanosti, manj pa sodobnega družbenega življenja.

Udeleženci skupščine so govorili nato o političnem aspektu marksizma, v potrebi tovaršijskega načina kritike med marksisti iz naše države in držav vzhodnega bloka, ter

podlago družbeni načrt, se je produktivnost že avtomatično zmanjšala, ker je pri istem staležu zaposlene več delovne sile kot lani. — Proizvodnost se je zmanjšala, pa čeprav so delavci v tem podjetju prav toliko in enako intenzivno delali kot lani. Za način merjenja in prikazovanja delavci gotovo ne morejo odgovarjati. Da je res tako, govori najboljše podatki o tem.

Vedeti je namreč treba, da smo dobili letos vrsto predpisov, ki so odnose v podjetju glede tega precej spremenili. Tako smo uvedli letos polurni delovni odmori, znatno smo omejili možnost čezurnega dela, podaljšali smo letne dopuste itd. Preprosta računica pokaže, da je moral posamezno podjetje — zlasti še, če je lani delalo precej v nadurah, pri letošnjih okoliščinah povečati delovno silo za ves tisti izpad, ki so ga izzvale določbe o učinkovitem zmanjšanju delovnega časa — če je hotelo ohraniti isto proizvodnjo in isto produktivnost, tudi če ne upoštevamo premikov v izboru in kakovosti proizvodnje. Če pa upoštevamo še to, je jasno, da je moralo podjetje zaposliti novo delovno silo, če je hotelo ostati na isti višini proizvodnje in proizvodnosti. Če na sedaj ob takim stanju uporabimo metodologijo merjenja produktivnosti, ki jo jemlje za

Proizvodnost in število delovne sile

Zadnji statistični podatki o gibanju zaposlenosti kažejo, da število zaposlene delovne sile tako na splošno kot posebej v gospodarstvu še vedno nenehno narašča. Na samo, da so številske absolutno višje kot lani, temveč je tudi dinamika tega naraščanja hitrejša kot v preteklih dveh letih. Družbeni načrt za leto 1958 določa, da bi se smelo v družbeni sektor v gospodarstvu leta 1958 vključiti največ 9000 zaposlenih. Proizvodnost — izražena v narodnem dohodku na enega zaposlenega oziroma aktivnega prebivalca, se bo povečala v letu 1958 v primerjavi z letom 1957 za okoli 6%. Če pa pogledamo samo indekse za industrijsko proizvodnjo in število zaposlenih, ugotovimo, da se je zaposlenost povečala že precej nad planske predvidevanja, medtem ko se proizvodnja za zdaj še ni povzpela na raven, ki jo predvideva družbeni načrt. O izpolnitvi načrta bomo zanesljivo skleпали šele ob koncu leta, ker vavaj zadnji meseci lahko bistveno spremenijo podobo o izpolnitvi načrta zaradi hitre gospodarske dinamike ob koncu leta. To se je do zdaj doseglo. Če pa za sedaj sklepamo iz podatkov o gibanju porasta pro-

izvodnje in podatkov o številu zaposlene delovne sile, moramo ugotoviti, da se pričakovana načrta glede povečanja proizvodnosti za zdaj še niso ostvarila. Produktivnost zaostaja.

In vendar nam podatki o izpolnjevanju norm, delu po učinku in podatki o obsegu del, ki se opravljajo po normah, kažejo, da smo le napredovali. Presaganje norm je večje, ravno tako pa tudi obseg del, ki se opravljajo po normah in do učinka. To kaže na to, da stvari le neregredno tako slabo, kot bi se zdelo na prvi pogled, in da je gospodarski sistem le prinesel spodbudo za povečevanje proizvodnosti, za večje osebno prizadevanje pri delu. To je v temelju absolutno pozitivno in pomeni podlago, na kateri bomo za naprej lahko računali z napredkom produktivnosti. In vendar nam ti podatki puščajo v negotovosti. Na eni strani imamo podatke, ki govorijo o tem, da proizvodnost zaostaja, ko jo merimo na en način, na drugi strani pa imamo podatke, ki nam prepričljivo kažejo nasprotno: da proizvodnost ni padla, medtem ko podatki pre, bolj za metodološko prikazovanja. S stališča narodnega gospodarstva bo važna

tavljamo, da je prišlo do takega povečanja delovne sile, moremo ugotoviti, da je podjetjem manjkali interes, da ne bi povečevala števila delovne sile. Kako je vplival novi sistem delovne dohodka na to? Mnenja o tem so različna, mnogi pa trdijo, da je za podjetje ugodnejše, če poveča število delovne sile zaradi razmerja med zneskom minimalne osebne dohodka in prispevkom, ki ga mora plačati družbeni skupnosti. Tudi to je eno izmed vprašanj, kjer bo potrebna temeljita analiza, konkretno za posamezna podjetja. Šele na podlagi vsega tega bomo lahko zanesljivo skleпали o vzrokih za tako gibanje zaposlovanja in proizvodnosti.

Eno dejstvo pa le ostaja nesporno. To, da je določeni narodni dohodek ustvarilo večje število zaposlenih ljudi, kot je pa računali družbeni načrt. Za načrt ostaja taka metodologija merjenja gotovo odločujoča še naprej. To pa je eden resnih problemov, ki mu bodo morali posvetiti vsi potrebno pozornost zlasti ljudski odbori; ti morajo veliko bolj neposredno posegati v urejanje zaposlenosti in proizvodnosti, zlasti še sedaj, ko nam še ni v celoti jasno, kako vpliva novi sistem na število zaposlene delovne sile. Od tega je mnogo odvisno. Klj

Oh roba dododokov

Politična hinavščina

Pravzaprav ni predsednik bolgarske vlade Jugov povedal v intervjuju japonskega lista "Jomiuri Simbun" ničesar originalnega v zvezi z jugoslovanskimi revizionisti. Lahko rečemo samo, da je ostal dosleden, namreč v nenacelnosti in neodgovornosti, ko gre za socialistično Jugoslavijo. Predvsem za predsednika Jugova sploh ni "protijugoslovanske kampanje" in je to tendenciozna trditve, da je poslušujejo "jugoslovanski voditelji", da bi odvrnili "pozornost jugoslovanskih narodov od resnih gospodarskih in političnih težav in prikriji svojo sovražno dejavnost proti naši državi in drugim socialističnim državam... Verjetno bi predsednik Jugov s tem rad prekričal odmev, ki ga je imela v svetu naša protestna nota, s katero smo razkrinkali pred mirobilno svetovno javnostjo bolgarske voditelje zaradi šovinistične gonje in ozemeljskih pretenzij na jugoslovansko ozemlje.

Predsednik Jugov je med drugim izjavil nadalje: "Mi komunisti smatramo, da imata vsak narod in država pravico, da sprejme tako ideologijo in gre po taki poti razvoja, kot smatra, da je najprimernejša. To je njihova notranja stvar... Da, toda, ko gre za socialistično Jugoslavijo, je drugače. Sič pa si predsednik bolgarske glave ni čisto na jasnem, kako je z Jugoslavijo, ker pravi: "Jugoslovanski voditelji se imajo za marksiste in mislijo, da gradijo socializem v svoji državi. Toda samo z besedami... Dejansko je Jugoslavija po besedah Jugova: "usmerila svojo dejavnost proti socialističnim državam... In zato se "mi, kot komunisti, kot predstavniki držav v katerih se praktično uresničujejo marksistično-leninistični nauk (ali med tega pristojeva tudi "oligarski trendi...") ne moremo spoštovati z revizionistično in razbitniško dejavnostjo... Temu pravimo pri telovadbi salto mortale."

Pravilo da je politična hinavščina zvezovala in včasih celo neodgovornost. Težava politična hinavščina, enih ne moti, da hkrati pomeni na nek osonno naša država po v socializem in na isti sapi že tudi pobija. Toda politična hinavščina dosti se nikoli ni bila politična hinavščina.

Spor med Tunisom in Kairo

Na zasedanju Arabske lige v Kairu je tunizijski delegat obtožil ZAR, da skuša ligo izkoristiti v svoje namene — Govori se celo o prekinitvi diplomatskih odnosov

Na zasedanju sveta Arabske lige v Kairu je tunizijski delegat Habib al Sati v pripravljem govoru posredno obtožil Združeno arabsko republiko, da skuša prevladati nad Arabsko ligo in jo izkoristiti v svoje namene. Delegacija ZAR je zavrnila te obtožbe in v znamenju protesta zapustila sejo sveta, ki je nato prekinil zasedanje za nedoločen čas.

Se isti večer je tunizijsko veleposlanstvo v Kairu objavilo sporočilo tunizijske vlade, v katerem je rečeno, da je "sodelovanje med ZAR in Tunizijo nemogoče" in da Tunizija "nima nobenega zaupanja v vlado ZAR, na katere poteze gleda s sumom". Na tiskovni konferenci so novinarji zvedeli, da se Tunizija umika s sedanjega zasedanja Arabske lige. Tunizijski delegat Habib al Sati je pripomnil, da je mogoče celo prekinitev diplomatskih odnosov z ZAR.

Na prvi seji 1. oktobra je svet lige sprejel v članstvo Tunizijo in Maroko. Že več kot teden dni je razpravljalo o zahtevi Alžirije, da bi osnoval poseben sklad v znesku 12 milijonov funtov letno za pomoč boju alžirskega naroda. Zasedanje je bilo prekinjeno, ko se delegacije še niso sporazumele o podrobnostih tega sporazuma. Toda tunizijski delegat je izjavil, da najnovejši položaj ne bo vplival na stališče Tunizije in da bo tunizijska vlada prispevala svoj delež v alžirski sklad oziroma proračun.

Krog, ki so blizu začasni alžirski vladi, obžalujejo, da je prišlo do krize v ligo. Predsednik začasne alžirske vlade Ferhat Abbas pa je odpoval iz Tunisa v Kairo čez Rim. Pred odhodom je izjavil, da se po njegovem alžirski narod, ki se vojskuje, lahko zanesa na podporo tunizijskega naroda.

Silovito reakcijo kairških krogov in tiska deloma pripisujejo temu, da je tunizijska obtožba prišla nepričakovano. Premišljena žalitev poglavarja "arabske nacije", "imperialistična zarota ki jo je plačal tujina". "Izdajstvo stvar" arabske enotnosti. "Nov Nuri el Said v okviru Arabske lige", — take in podob-

Formoško zatišje podaljšano

Kitajski obrambni minister je izdal ukaz za podaljšanje premirja za štirinajst dni — Novica je bila povsod ugodno sprejeta

PEKING, 13. okt. (Reuter, AFP, Tanjug.) Kakor poroča agencija Nova Kitajska, so prekinitev obstreljevanja Kve-moja podaljšali še za dva tedna. V naredbi vojakom na fukijski fronti, ki jo je podpisal kitajski obrambni minister, je rečeno: "Ustavite obstreljevanje Kve-moja še za dva tedna, začenši od polnoči med nedeljo in ponedeljkom, da bi videli, kaj bo storila nasprotna stran, in da bi omogočili našim rojakom na Kve-moji, vojaškim in civilnim, da bi dobili dovolj oskrbe, vsehviš hrano in vojaško opremo, in tako okreplili svojo zaščito."

Ko poudarja, da je "sveta dolžnost 650 milijonov Kitajcev priključiti Tajvan, Penghu, Kve-moj in Macu in Kitajski", poudarja obrambni minister, da se nihče nima orave vmešavati v ta spor — niti Združeni narodi.

Predsednik ZDA Eisenhower je sprejel novico o kitajski naredbi o nadaljevanju prekinitve obstreljevanja v Formoški ožini z izjavo, da je to "dobra novica".

Zastopnik za tisk Bele hiše James Hagerty je sporočil novinarjem, da je zunanji mini-

Peng Teh — Luai

ster Dulles obvestil predsednika Eisenhowerja po telefonu o sklepu kitajske vlade, in da sta se oba "strinjala, da tak razvoj položaja vzbuja novo upanje za pogajanja in sklenitev sporazuma glede krize na Daljnem vzhodu."

Predsednik zunanje-političnega odbora ameriškega senata, demokrat Theodore Green je izjavil, da se "v nekaterih točkah" ne strinja z zunanjim ministrom Dullesom glede ameriške politike do Kve-moja. Senator Green ni hotel povedati nič podrobnejšega o teh spornih točkah. Pripomnil pa je, da bi LR Kitajska napravela "resno napako", če bi pripravilnost ZDA za pogajanja imela za znamenje slabosti.

Ameriški obrambni minister McElroy se je davi na Formozi pogovarjal s Cankajškim. Po pogovoru niso objavili nobenega sporočila, domnevajo pa, da sta se McElroy in Cankajšek pogovarjala o položaju, ki je nastal po podaljšanju prekinitve obstreljevanja v Formoški ožini in pripomnil, da je ta korak usmerjen k zmanjšanju napetosti.

Obrambni minister in glavni indijski delegat v Združenih narodih Krišna Menon je pred ameriško televizijo izjavil, da bo po njegovem spopadu med Kitajsko in Cankajškim

kajskovim režimom na Formozi trajal vse dotlej, dokler Formoza ne bo priključena k LR Kitajski. Pripomnil je, da bi morale ZDA in vse druge države to zadevo prepustiti samemu kitajskemu ljudstvu. Krišna Menon je pozval ZDA, naj ne podpirajo Cankajška z obljubami, da mu bodo v sporu z zakonito kitajsko vlado v Pekingu nenehno pomagale. Krišna Menon je tudi dejal, da je po njegovem formoška vlada z nenehnim kopičenjem svojih čet na obalni otokih zagrešila agresijo proti Kitajski. Dejal je tudi, da ga ni presenetila novica o nadaljevanju prekinitve obstreljevanja, ker ne verjame, da bi Kitajska nameravala sprožiti tretjo svetovno vojno.

Kitajska vlada je poslala danes devetindvajseti ostri protest ameriški vladi zaradi kršitve kitajskih teritorialnih voda in zračnega prostora po ameriških ladjah in letalih. — Dve ameriški vojni ladji sta

po izjavi zastopnika kitajskega zunanjega ministrstva kršili danes kitajske teritorialne vode na področju otoka Macu, medtem ko so ameriška letala hkrati letala nad otokom.

V komentarju o podaljšanju prekinitve obstreljevanja v Formoški ožini poziva današnji britanski list "News Chronicle" ZDA, naj "pripravijo k pameti Cankajška" in ga prisilijo, da bo s kitajskih obalnih otokov umaknil svoje enote. Po mnenju časopisa pomeni okrepitev posadke na Kve-moji in Macuju, kar je po nekaterih poročilih Cankajšek delal v zadnjih sedmih dneh prekinitve obstreljevanja, prava norost, ki lahko povzroči najstrašnejšo vojno v zgodovini. Časopis svetuje ameriškim voditeljem, naj izkoristijo nadaljnjo prekinitev obstreljevanja zato, da bi spreminile dosedanje "nerrealno in trmasto" stališče formoškega režima.

Politika v senci belega dima

(OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA)

RIM, 13. okt. (Po telefonu.) Posmrtni ostanki Pija XII. so bili danes po stoletja starem obredu pokopani. Na pogrebne slovesnosti so prišli zunanji ministri ZDA Dulles, bivša ameriška ambasadorica v Rimu Clara Luce, zahodno-nemški zunanji minister von Brentano in reprezentativna delegacija francoske vlade.

Konklave, ki bo izvolil novega papeža, se bo sestel v Sikstinski kapeji 25. oktobra. Imed 35 kardinalov je samo 13 takih, ki so se prisostvovali konklavu; ostali so dobili kardinalske klopuke po letu 1939.

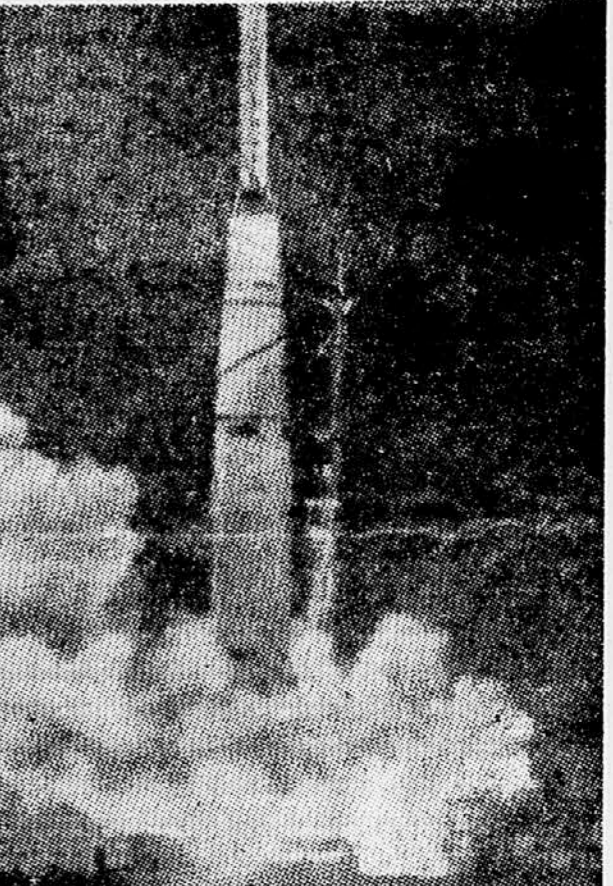
Italijanska in svetovna javnost se z zanimanjem vprašuje, kdo bo novi papež in predvsem pa, kakšen bo. Glede osebnosti so najrazličnejše kombinacije, kar zadeva vprašanje "kakšen", so možnosti samo tri: duhovni, politični ali pa prehodni, v kolikor se ne bi sporazumeli glede bodoče cerkvene politike. Kaj je razumeti pod "duhovni" papež? Eni menijo, da bi moral tak papež smatrati za svojo prvo nalogo omiliti cerkveno vmešavanje v notranje zadeve držav in posvetiti vso pozornost integralnosti Cerkev kot take ter v bistvu ohraniti nedotaknjeno njeno etično in socialno strukturo. Drugi pa pravijo, da bi moral "duhovni" papež v prvi vrsti misliti na ureditev odnosov z vzdihnimi državami; tako, da bi Cerkev ohranila duhovni vpliv nad tamkajšnjimi katoličani in preprečila verski razkol, katerega prvi simptomi so že zaznavni.

Ena kot druga verzija tolmačenja ima globoke praktične posledice. V neveličarskem tisku so se n. pr. že pojavile rahle kritike na naslov državnih praks pokonega Eugenia Pacellija: da bi bil vodil centralistično politiko (redko kateri papež je imel namreč toliko oblasti v svojih rokah kot on — odkar je bil on na Petrovem prestolu, državni sekretariat praktično ne obstaja več). Pišejo, da bi bil potreben "duhovni" papež, da bo kardinalski kolegij spreminil svojo podobo in da bodo volitve dolge in težavne.

O težavnosti volitev smo že pisali: Pacelli ni zapustil "lo-gičnega" naslednika, petnajst kardinalskih mest je praznih, italijanski kardinali so v manjšini, ki ni enotna, politična zapuščina pa ni najbolj zavidljiva.

Med vrsticami krščanske demokratskih listov in agencij je mogoče brez posebne pazljivosti in fantazije razbrati, da je s smrtjo Pia XII. prišla do vrhunca borba med Fanfanijevimi strujami in med krščansko demokratsko desnico, ki ima svojo glavno zaslanbo v Katoliški akciji. V tem smislu si je mogoče razlagati tudi odgoditev Fanfanijevega potovanja v Kairo. Odpotovati bi moral 16. tega meseca, torej po končanih pogrebnih svečanostih. Odgodili pa so ga z naslednjo uradno formulacijo: "zaradi položaja, ki je nastal s smrtjo papeža Pia XII., je obisk v Kairu..."

Alternativa "duhovni" ali "politični" papež pa ima tudi vedno zunanje politično težo. Izvolitev "duhovnega" papeža bi namreč pomenila, da se Cerkev postavlja nad oba bloka in da grede njena stremjenja za

Izstrelitev ameriške rakete "Pionir"

»Pionir« končal svojo pot

Včeraj ob petih je ameriška raketa padla nekje nad Tihim oceanom v zemeljsko ozračje

WASHINGTON, 13. okt. (Reuter, Tanjug, AFP.) — Ameriška raketa »Pionir« je zgodaj davi padla v zemeljsko atmosfero in zgorela, ko je prešla skoraj tretjino poti do Meseca. Računajo, da je »Pionir« padel v atmosfero davi ob 5 nad južnim Pacifikom.

Včeraj okrog polдне je »Pionir« dosegel tretjino poti do Meseca, toda zaradi napačno izračunane kota, pod katerim je bil izstreljen, in nezadostnega pospeška, ki je znašal 300 m manj na sekundo, kot bi bilo potrebno, je raketa včeraj začela izgubljati brzino in padati proti zemlji. Znanstveniki so zaman skušali aktivirati zadnji, četrto stopnjo rakete, v kateri je bilo 1362 kg goriva in trdem

stanju, da bi popravili njeno smer. Nepredvidno odstopanje od planirane poti satelita je vplivalo na notranjo temperaturo, kar je škodilo bateriji, s katero bi morali aktivirati zadnjo stopnjo rakete.

Po izjavah ameriških znanstvenikov je raketa »Pionir«, ki je doslej dosegla največjo brzino v vesolju, zabeležila podatke, da v višini 400 milj in dalje začne upadati jakost sevanja.

Sevanje velja za eno izmed največjih ovir za človekov polet v vesolje. Zato računajo, da bi vseмирska ladja, ki bi potovala z brzino 25.000 milj na uro, v nekaj nad pol ure preletela skozni najnevarnejši pas sevanja, pred katerim bi se lahko človek zaščitil s svinčeno oblogo.

Tudi številne delegacije pri Združenih narodih so komentirale ta dogodek. Ne glede na to, da se je raketa vrnila v zemeljsko atmosfero in zgorela, poudarjajo pri OZN, da je »Pionir« doslej proči najdlje v vesolje in da se je začela doba zelo realnih možnosti za poleta na Mesec s človekom ali brez njega. Ti krogi poudarjajo, da je zato treba čimprej organizirati mirobilno znanstveno sodelovanje na tem področju. Glede na velik tehnični napredek na področju izstrelkov v vojaške namene poudarjajo ti krogi, da je treba čimprej v okviru Združenih narodov skleniti obvezno mednarodno pogodbo o izkoristitvi prostora izključno v mirobilne znanstvene namene.

Še ena atomska eksplozija v ZDA

Las Vegas, 13. okt. (Reuter) Komiseja za atomsko energijo ZDA je sporočila, da je bila danes še ena poskusna atomska eksplozija, peti iz sedanjega serije eksplozij. Eksplozija so izvedli s pomočjo balona na višini 450 m nad centrom za atomska raziskovanja v puščavi Nevadi.

Peči na dvoriščih

OD NAŠEGA POSEBNEGA DOPISNIKA

PEKING, 13. okt. — Prišla je blaga pekinska jesen, v vsakem dvorišču pa raste po ena peč za topljenje jekla. To je živa pekinska stvarnost in ena od najpomembnejših podob letošnje pekinske jeseni. V splošni jeklarski mrzlici so sprejeli sklep, da se tudi po dvoriščih glavnega mesta zgradijo majhne topilnice za železo in jeklo. Ta sklep ni več samo originalna zamisel ali plan, o katerem se razpravljajo. Mnoge peči za topljenje jekla in jekla so že gotove, že obratujejo in se kade po pekinskih dvoriščih, kot se v teh blagih jesenskih dneh kade kotli na zganjkuhu po vseh dvoriščih v drugih krajih po svetu.

Ena taka peč je sezidana v samem središču mesta, 10 minut hoda od hotela »Peking«, na dvorišču hiše številka 1 v Sučov Hutungu in se že dva dni kadil. Žari in tresce ter na ta način nudi bližnjim stanovalem zares redek prizor. Te peči za topljenje jekla in jekla na pekinskih dvoriščih so zgrajene na način, ki so ga sprejeli za vso državo v širokem gibanju za proizvodnjo jekla, to je na podlagi tradicionalnega kitajskega izkustva in načina pri ulivanju železa in načini uporabi najnovejših tehničnih sredstev. To so navadno majhne peči z zmogljivostjo nekaj sto kilogramov sežigane žamota ali drugega ognjevarnega materiala in imajo namesto mehov, ki so v starih časih poganjali zrak v

peč, sedaj manjše kompresorje. Takih peči so zgradili že na sto tisoče po vsej Kitajski, pri katerih označuje glavno razliko med tradicionalnim in sedanjim načinom topljenja železa in jekla prav uporaba motorja namesto usnjenege meha. V tem je tudi glavna razlika med stariimi topilnicami in pečmi, ki jih v teh dneh gradijo po pekinskih dvoriščih in ki pomenijo začetek akcije za množično pridobivanje jekla tudi v Pekingu. Da se vsa ta akcija vodi res na tako široki črti, se vidi že po tem, da so pri pekinskem mestnem partijskem komiteju kakor tudi pri vseh rajonskih partijskih komitejih v mestu ustanovili posebne oddelke za železo in jeklo. Kakor je pisal »Pekinski dnevnik«, je bilo v

mestnem komiteju 7. oktobra posvetovanje z vsemi funkcionarji, ki odgovarjajo za proizvodnjo jekla, na katerem so ugotovili, da Peking še vedno zaostaja za postavljenimi normami proizvodnje jekla v tem letu in da je treba zaradi tega začeti in pospešiti množično gibanje za proizvodnjo jekla na stari način. Sklepe mestnega komiteja je že po želji stvar vsakodnevnih praks.

Kakor poroča mestni partijski časopis »Pekinski dnevnik«, se je začela po raznih pekinskih rajonih prava tekma za to, kdo bo zgradil prej in več domačih peči in dobil prve odlične železa in jekla. »V raznih mestnih rajonih zbirajo prazne bencinske kante, pripravljajo gorivo in drug material za začetek bitke, v nekaterih rajonih pa so hudi boji, ki so trajali dan in noč, premagali največje težave in proizvedli jeklo zadovoljive kvalitete.« je pisal na dan 10. oktobra »Pekinski dnevnik« in v isti številki tudi poročal, da so izdelali jeklo v delu mesta, ki nosi ime Cao-jiang do 9. oktobra zgradili 100 malih peči in da je v nekem drugem delu mesta z imenom Hajtjen stopilo v borbo 10 tisoč ljudi z namenom, da bodo delali, kar bodo največ mogli. Da bi v tseh dneh zgradili dovoljeno število malih topilnic. V zahodnem delu Pekinga kakor tudi poroča »Pekinski

dnevnik«, so pristopili pripadniki vseh poklicev, vključujoč tovarne, šole, državne ustanove, ulične organizacije in bolnišnice h gibanju za jeklo. Delavci dan delavca in uslužbenci se je izredno podaljšal. Tisti, ki so prisegli, da ne bodo nehali delati ne bo prišlole jeklo iz njihovih topilnic, se bore za cele noči, ugotovila »Pekinski dnevnik«. V istem delu mesta sodeluje po poročilih tega časopisa v neprekinjeni dan in noč trajajoči bitki za jeklo že 25.000 učencev in študentov. Tako je Peking do dal v svojem tradicionalnem jesenskem pejzažu, v sončnih dneh, ko se zlatijo strehe cesarskega mesta, še eno originalno in pomembno podobo novega časa — na desetine tradicionalnih peči za ulivanje železa in jekla, ki se že kadilo in žarilo po pekinskih dvoriščih. Pri teh pečeh bi se moralo zaposliti čim več žensk, čim več pekinskih gospodinj, ki še niso zajete v nobenem gibanju za vključevanje v produktivnejše delo, z ureditvijo se zamisli pa bi se uresničil poleg nove delovne sile za železo in jeklo tudi eden od osnovnih principov kitajske politike za prehod v komunizem. Ta princip, kot poudarjajo v izjavah najvišjih kitajskih voditeljev, pa zahteva osvoboditev žene od zamatnih

Visoka udeležba

OD NAŠEGA STALNEGA DOPISNIKA

TRST, 13. okt. (Po telefonu.) Medtem, ko telefoniram, so po nekaterih voličih v Trstu volilne komisije že začele s štetjem glasov, oddanih na volitvah za tržaški občinski svet, ki so se začele včeraj jutraj in se zaključile danes ob 14. uri popoldne. Neuradno bodo izšli znani predvidoma komaj po polnoči. Za sedaj je objavljen le neuradni podatek o volilni udeležbi, ki znaša okrog 91%, kar je za 5% manj kot na majskeh letošnjih volitvah, ko je udeležba dosegla kar 96,22%.

Volitve so potekale v redu in brez incidentov. V volilnih seznameh je bilo vpisanih 209.479 volilnih upravičencev, kar je okrog 12.000 več kot pred devetimi leti, ko so bile prve volitve v tržaški občinski svet, kljub temu, da se je medtem iz Trsta izselilo — največ v Avstralijo — okrog 15.000 oseb. Med tržaškimi in majskejimi Slovenci sploh pa je zanimanje za volitve potisnila v ozadje vest iz Florence, da je tamkajšnje porotno sodišče že pred enim tednom poslalo zagovornikom obojenih partizanov Briško-venetskega odreda obvestilo, da se bo sodna razprava proti njim začela 10. decembra letos.

Kot smo svoločas že poročali, je obojenih partizanov in antifasistov omenjenega odreda 57, od katerih pa so nekateri že umrli, drugi pa so se izselili v razne države. Glavni obojenec je n. pr. sedanjí zdravnik dr. Marjan Zdravljíč v Novi Gorici, kjer vodi otroški oddelek splošne bolnišnice. Partizane obožuje je obtožnica vseh mogočih »zločinov«, kar 32 pa jih dolži v izdaje. Pripravljanje tega procesa datira že iz leta 1946 s pogostimi zasliševanji ob spremljavi strupenih napadov in komentarjev fašističnega in ostalega šovinističnega tiska. No, potem, ko je letos italijanski parlament končno s posebnim zakonom izenačil partizanske borbe z ostalimi pripadniki oboroženih sil, se je zdelo, da bo florentinsko sodišče obtožnico proti beneškim partizanom spravilo v arhiv. Sedaj pa je jasno, da je končno tudi to upanje odpadlo in da je sodna oblast sklenila kršiti zadevno določbo mirovne pogodbe, ki prepoveduje preganjanje pripadnikov enot, ki so se borile v vojaških formacijah zaveznških ali njim pridruženih sil.

kiški atmosferi, to jesen kljub temu prevladujeta dva druga pomembna problema in dogodka. To je problem Formoze in splošni napor, kakor tukaj pravijo, da se odkrijejo praktične poti za prehod v komunizem. Dogodki okoli Formoze so se obrnili na boljše po pomembnem ukazu maršala Peng Te Huaaja, da se začasno preneha z ognjem na fukijski fronti. Po splošnem vtisu je v deželi več miru in zaupanja kot hrupa in gorečnosti, kar je bilo značilno za prejšnja leta. Gibanje za odkrivanje praktičnih poti za prehod v komunizem je sredi svoje poti in predstavlja eno od najrazvitejših značilnosti letošnje jesenske atmosfere in dogajanja v kitajskem glavnem mestu. To gibanje zajema odkrivanje praktičnih poti za prehod v komunizem, ne samo v ekonomsko — socialnem, temveč tudi v vseh drugih aspektih in področjih dejavnosti — kulturi, šolstvu, filozofiji, znanosti in sociologiji, obravnavajoč probleme komunizma na teh področjih — vedno bolj kot stvar konkretno prakse kitajske družbe in vsakdanjega življenja. Eden od sestavnih delov tega gibanja je tudi izgradnja malih domačih peči za ulivanje železa in jekla po pekinskih dvoriščih in drugih prostih krajih v mestu.

JUGOSLOVANSKA KRONIKA

RAZSTAVA V POČASTITEV SUTJESKE

Združenje likovnih umetnikov Srbije pripravlja za 29. november razstavo del s temami iz narodnoosvobodilne borbe.

KOMEMORACIJA STEVANU HRISTICU

V Narodnem gledališču v Beogradu je bila v nedeljo dopoldne komemoracija za skladateljem in dolgoletnim direktorjem beograjske Opere Stevanom Hristićem.

Opero pa so izvedli nekaj odlomkov iz Hristićevih del. Zvečer je bila na programu Narodnega gledališča Hristićeva »Ohriška legenda«.

JUGOSLOVANSKI NAGRAJENEC NA MEDNARODNI RAZSTAVI FOTOGRAFIJ

Na mednarodni razstavi umetniške fotografije v Budimpešti je dobil eno glavnih nagrad Zlatko Surjak za fotografijo »Vlek prihaja«.

PRVI STIPENDISTI FONDA »MOŠA PIJADE«

Upravni odbor fonda »Moša Pijade« je pod predsedstvom Rodoljuba Colakoviča izbral likovne umetnike, ki bodo kot stipendisti fonda odšli na dvomesečni študij v inozemstvo.

10 KATEDER NA DELAVSKI UNIVERZI V VRŠCU

Delavska univerza v Vršču se je preimenovala v ustanovo s samostojnim finančnim in s tem dobila nove pogoje za svoje delo.

delovalo deset stalnih kateder, med katerimi so splošna, katedra za individualno in družinsko vzgojo, za strokovno izobrazbo delavcev in druge.

Aleksander Luković: Klovna na konju

vedno nove oblike dela. Letos bo začela z delom večerna politična šola, ki bo trajala devet mesecev.

RAZSTAVA POLJSKIH UMETNIKOV V BEOGRADU

V Galeriji ULUS v Beogradu razstavlja te dni poljska umetnika Hana Dobkowska Lapinska in Tadeusz Lapinski.

ARHEOLOŠKE IZKOPAVINE V SREMSKI MITROVICI

V Sremski Mitrovici je dve leti vodilo izkopavanje ostankev rimskega mesta Sirmiuma in so odkrili že nekaj pomembnih najdb.

ZA KVALITETO IN MNOŽIČNOST

V koledarju »Svoboda« in prosvetnih društev za oktober smo zasedli številne omembe vredne dogodke.

Za sodelovanje na drugi olimpiadi pevskih zborov v Parizu je bil kot drugi jugoslovanski predstavnik določen mešani pevski zbor »France Prešeren« iz Kranja.

DELAVSKA UNIVERZA V VRŠCU

Delavska univerza v Vršču se je preimenovala v ustanovo s samostojnim finančnim in s tem dobila nove pogoje za svoje delo.

fragmentov centralne kurjave iz četrtega stoletja. Veliko umetniškozgodovinsko vrednost pa ima tudi del dobro ohranjenega talnega mozaika, velikega približno petnajst kvadratnih metrov.

JUBILEJNA RAZSTAVA BEZE VUKANOVIĆ

V umetniškem paviljonu na Malem Kalemegdanu so odprli razstavo del Beze Vukanović, s katero so počastili 60-letnico najstarejše srbske žive silkarke.

Našli so tudi ostanke fresk in precej primerkov rimskega denarja.

IZBRANJ PRIMERKI SREDNJEVEŠKIH FRESK V BEOGRADU

Izbrani primerki srednjeveških fresk iz Srbije in Makedonije, ki jih gledamo na razstavi v Beogradu, so umetniška dokumentacija svojega časa.

nimi čestitkami, ki jih je ob tej priložnosti umetnica prejela, so tudi čestitke predsednika Tita.

PREMIERA V BEOGRADU

Beograjsko dramsko gledališče je te dni uprizorilo krstno izvedbo nove drame Igorja Torcarja »Na robovih rastoja smrečice«.

KNJIŽNA RAZSTAVA V PRISTINI

Razstava »Založniška dejavnost 1938 v Srbiji«, ki so jo odprli pod pokroviteljstvom predsednika Izvršnega sveta Kosova in Metohije Fadila Hodža v Pristini, je pokazala izreden razvoj in napredek založniške dejavnosti v šiptarskem jeziku.

Marijan De Reggi: Stara Ljubljana

OB RAZSTAVI SREDNJEVEŠKIH FRESK V BEOGRADU

Bogata umetnost velike epohe

Je edina lahko zagotovila prostor in svetlobo tako elin razstavi, vidimo 350 fresk, izbranih izmed nekoliko tisoč drugih iz cerkev in samostanov po Srbiji in Makedoniji.

Ze dolgo ni nobena podobna prireditev vzbudila toliko razgibanosti kot ta, ki jo ob vrodu krasijo stare srbske srednjeveške zastave.

Portret carja Dušana iz leta 1349 — v Lesnovem pri Kratovu v Makedoniji

lik čar prav v tem, da v vsakem obiskovalcu z močno emotivno silo spodbudi doživljanje epohe in družbe, ki je lahko ustvarila taka umetniška dela.

15 LET SARAJEVSKEGA »OSLOBODJENJA«

Glasilo Socialistične zveze delovnih ljudi Bosne in Hercegovine proslavlja petnajstletnico izhajanja. Prva številka lista je izšla v Trnavi pri Bijelinji leta 1943.

Naš film gre po svetu

Po tednu jugoslovanskega filma v Poljski

Vse, kar ostane filmskemu ustvarjalcu po končanem delu, so majhne sličice, nanizane na petinadeset milimetrov širokem traku, zvitim v kolobarje.

filmski trak iz daljne dežele pred njegove oči. Film nima meje. Govori v razumljivem jeziku za vse ljudi s svojim lastnim izrazom, povest podnasloviti ali očitati usta z domačo besedo ni nobena težava.

zaradi svojega izvirnega komercialnega greha.

Letna svetovna filmska proizvodnja je obilna. Boj za tržišče ni nič manj oster in neusmiljen kot oni za jeklo ali svilo.

stvu. Nerodno je le, da film, zvit v kolobarje in oмотan v paket, pomeni le preveč ali pa sploh samo trgovski artikel.

Jugoslovanska filmska proizvodnja si je kljub svoji mladosti razmeroma hitro utrla pot v svet. Od petinosemdesetih izdelanih igranih filmov jih je bilo prodanih in inozemstvo »reko petdeset. To ni malo, tako glede na jakost naše proizvodnje, kakor glede kvalitete filmov samih.

nutna kampanja ali »ideološko« pismo lahko odločilno vpliva pri nakupu filma. Zgodí se, da se kak film znajde v prav posebnem položaju.

Dvig kvalitete naših filmov je seveda najučinkovitejši način, da se seveda predvsem proizvoznih podjetij in distributerjev — pa ustvarjalcev filmov, da se lahko vsaj upravičeno jezijo na distributerje, da ne »znajo« prodati filma — že napravijo dobrega. Prvi in glavni namen filma, ki gre po svetu, pa je afirmacija naše filmske in splošne kulture, prispevek, ki ga lahko da naš film veliki zakladnici umetniških vrednot vsega sveta, ki povezujejo, združujejo in plemenitijo ljudi.

SEJA DELAVSKEGA SVETA V LITOSTROJU

OVIRE pri izpolnjevanju plana

Na šesti redni seji delavskega sveta Litostroja... razpravljali predvsem o poslovnem poročilu za letošnje prvo polletje.

VIDEN NAPREDEK

V logaški občini se pridno pripravljajo na volitve združnih svetov. Doslej so skicirali že več sestankov vaških odborov.

Največja zadruga v občini je v Dol. Logatcu, vsega pa jih je v občini sedem. V zadnjem letu so dosegli dokaj lepe uspehe.

Teden otroka pri DFM Miklošičev teren

Te dni se priredilo v proslavo tedna otroka Društvo prijateljev mladine na Miklošičevem terenu na svojem igrišču ob Ulici Moče.

Festival filmov Marcela Carne

Od srede dalje bo v kinu 'Soča' v okviru jugoslovanske kinofestivala filmov tega francoskega režiserja Marcela Carne.

Program RTV Ljubljana povsod dobro viden

Ljubljanska televizija s hitrimi koraki napreduje. Prvi večji uspeh je dosegla v soboto in nedeljo z začetkom rednih eksperimentalnih oddaj.

Pokvarjeno maslo so prodajali

Sanitarni inšpektor je ob kontroli na tržnici v Siskli konec aprila 1958 opazil, da prodajalec izvajalca prodaja Bohnin-Bled iz Bohinjske Bistrice kuhano maslo.

Pokvarjeno meso predelala v salame

Zaradi prekrška sta se zagovarjala pred Okrožnim gospodarskim sodiščem mesarja F. H. in A. R.

MNOGI JIH JE PRESTRASIL

Pri nekem posestniku v Podkrajju pri Radečah sta se lanskega oktobra močili dve hečeri. Ob takih priložnostih je na vsaki občini dal streljalo s karbidom.

Pokvarjeno maslo so prodajali

Sanitarni inšpektor je ob kontroli na tržnici v Siskli konec aprila 1958 opazil, da prodajalec izvajalca prodaja Bohnin-Bled iz Bohinjske Bistrice kuhano maslo.

Pokvarjeno meso predelala v salame

Zaradi prekrška sta se zagovarjala pred Okrožnim gospodarskim sodiščem mesarja F. H. in A. R.

MNOGI JIH JE PRESTRASIL

Pri nekem posestniku v Podkrajju pri Radečah sta se lanskega oktobra močili dve hečeri. Ob takih priložnostih je na vsaki občini dal streljalo s karbidom.

Pokvarjeno maslo so prodajali

Sanitarni inšpektor je ob kontroli na tržnici v Siskli konec aprila 1958 opazil, da prodajalec izvajalca prodaja Bohnin-Bled iz Bohinjske Bistrice kuhano maslo.

Pokvarjeno meso predelala v salame

Zaradi prekrška sta se zagovarjala pred Okrožnim gospodarskim sodiščem mesarja F. H. in A. R.

MNOGI JIH JE PRESTRASIL

Pri nekem posestniku v Podkrajju pri Radečah sta se lanskega oktobra močili dve hečeri. Ob takih priložnostih je na vsaki občini dal streljalo s karbidom.

Pokvarjeno maslo so prodajali

Sanitarni inšpektor je ob kontroli na tržnici v Siskli konec aprila 1958 opazil, da prodajalec izvajalca prodaja Bohnin-Bled iz Bohinjske Bistrice kuhano maslo.

Vedno manj tuberkuloznih bolnikov

Od srede septembra do danes je bilo na področju Kočevske, to je v občinah Kočevje, Ribnica, Sodražica, Velike Lašče in Dobropolje izvedeno fluorografiranje vseh prebivalcev.

Neugodno vpliva na proizvodnjo tudi dejstvo, da iz podjetja odhaja vedno več visokovalfificiranih in kvalificiranih ljudi.

Skoraj 2 kg težak jurček

Deležno jesensko vreme je v zadnjem času zelo naklonjeno gobarjem, ki vsak dan naberejo precej najrazličnejših vrst užitnih gob.

Ukrepi proti zviševanju cen v Zagorju

V Zagorju se je te dni sestal svet za blagovni promet in razpravljali o ukrepih proti neupravičenemu zviševanju cen.

Ukrepi proti zviševanju cen v Zagorju

V Zagorju se je te dni sestal svet za blagovni promet in razpravljali o ukrepih proti neupravičenemu zviševanju cen.

Ukrepi proti zviševanju cen v Zagorju

V Zagorju se je te dni sestal svet za blagovni promet in razpravljali o ukrepih proti neupravičenemu zviševanju cen.

Ukrepi proti zviševanju cen v Zagorju

V Zagorju se je te dni sestal svet za blagovni promet in razpravljali o ukrepih proti neupravičenemu zviševanju cen.

Ukrepi proti zviševanju cen v Zagorju

V Zagorju se je te dni sestal svet za blagovni promet in razpravljali o ukrepih proti neupravičenemu zviševanju cen.

Ukrepi proti zviševanju cen v Zagorju

V Zagorju se je te dni sestal svet za blagovni promet in razpravljali o ukrepih proti neupravičenemu zviševanju cen.

Ukrepi proti zviševanju cen v Zagorju

V Zagorju se je te dni sestal svet za blagovni promet in razpravljali o ukrepih proti neupravičenemu zviševanju cen.

Ukrepi proti zviševanju cen v Zagorju

V Zagorju se je te dni sestal svet za blagovni promet in razpravljali o ukrepih proti neupravičenemu zviševanju cen.

Ukrepi proti zviševanju cen v Zagorju

V Zagorju se je te dni sestal svet za blagovni promet in razpravljali o ukrepih proti neupravičenemu zviševanju cen.

Ukrepi proti zviševanju cen v Zagorju

V Zagorju se je te dni sestal svet za blagovni promet in razpravljali o ukrepih proti neupravičenemu zviševanju cen.

Ukrepi proti zviševanju cen v Zagorju

V Zagorju se je te dni sestal svet za blagovni promet in razpravljali o ukrepih proti neupravičenemu zviševanju cen.

Ukrepi proti zviševanju cen v Zagorju

V Zagorju se je te dni sestal svet za blagovni promet in razpravljali o ukrepih proti neupravičenemu zviševanju cen.

Ukrepi proti zviševanju cen v Zagorju

V Zagorju se je te dni sestal svet za blagovni promet in razpravljali o ukrepih proti neupravičenemu zviševanju cen.

FINALE SAHOVSKE OLIMPIADE (II. KOLO)

Neprijetno presenečenje

V DVOBOJU JUGOSLAVIJA-AVSTRIJA JE DOSEDANJI IZID 1.5:1.5, A TUDI ČETRTA PREKINJENA IGRA BO PRINESLA SAMO POL TOČKE

München, 13. okt. V nadaljevanju prekinjenih partij večranjega kola se je dvoboj med Jugoslavijo in Avstrijo končal do zadnje partije z neodločenim izidom 1.5:1.5, vendar je skoraj zanesljivo, da bo tudi končni izid neodločen.

Glorigor je v nadaljevanju premagal Dücksteina v 68. potezi, in sicer kot prvi na tem turnirju. Zanimivo je, da Glorigor je kuvertiral najmočnejše poteze, kar je menda zmedlo nasprotnika.

V 3. KOLU: PREMAGALI SVICARJE 3,5:0,5

V tretjem kolu finalnega dela šahovske olimpiade v Münchenu je jugoslovanska ekipa zabeležila novo visoko zmago in tako popravila slab rezultat iz dvoboja z Avstrijo.

Ostali dvoboji: BOLGARIJA: SZ 0,5:2,5 (1), ARGENTINA: ANGLIJA 1,5:1,5 (1), ZAHODNA NEMCIJA: ZDA 1,5:1,5 (2), UNČEKER je premagal Reshewskega. CSR: AVSTRIJA 1:0 (3), SPANIJA: VZHODNA NEMCIJA 1:0 (3), KAZDA, da bodo Španci tesno zmagali.

NAMIZNOTENISKI TURNIR SLOVENIJE

Množica mladih udeležencev

LJUBLJANA, 12. oktobra. Zapravek prvenstvene sezone je bil na prvi republiški članski namiznoteniški turnir več kot 100 igralcev in igralke.

ODRED NA DRUGEM MESTU

V Karlovcu je bila v nedeljo odigrana zadnja kosarkarska kvalifikacijska tekma za uvrstitev v moško ligo. Domači Željeznikar je premagal Ljubljano. Odred s 73:45 (38:19). S to zmago so karlovcarski kosarkarji osvojili najboljšo mesto in postali prvaki v sezoni igralci v zvezni ligi.

TELESNOVZGOJNI TEČAJI ZA ABSOLVENTE UČITELJSKO

Na območju OLO Ljubljana je na 34 srednjih in osnovnih šol strokovnjaki izvedli 120 ur telesne vzgoje. Te so bile potrebne najmanj še 300 ur učnih poti.

Košarkarji iz Varšave v Ljubljani

V soboto, 13. t. m., bo v Ljubljani gostoval kosarkarski prvak Poljske, ekipa legije iz Varšave. Poljaki bodo igrali z drugoplasirano ekipo iz Lublina, ljuboslovanskega prvaka Olimpijca.

Zurman v Rimu 1960?

Strokovna komisija BZJ je na posebnem sestanku pred dnevi v Beogradu izbrala 36 najboljših jugoslovanskih mladih igralcev, ki bodo mlade borce, ki veliko obetajo.

Partizanski mnogoboj na Bledu

Na okrajnem pionirskem mnogoboju telesnovzgojnih društev Dolenjskega okraja Partizani Kuzmar je tekmoval 238 pionirjev in pioniric iz vse Dolenjske.

ZAKLUČEK GORENJSKEGA LETALSKEGA ZLETA

Jesenice, 12. okt. Na letališču alpskega letalskega centra v Jesenicah je bil danes zaključen IV. gorenjski letalski zlet.

NOVI SODNIŠKI TEČAJI

Sodniška organizacija BZJ je pred dnevi na posebnem sestanku sklenila, da bo še letos priredila več strokovnih sodniških tečajev.

SPET NEREDI NA NOGOMETNEM IGRIŠČU V TRBOVLJAH

KAM PRIVEDEJO TAKI DOGODKI?

Kolikor si v zadnjem času odbojniki forumi prizadevajo, da bi vendar spravili naš nogomet na pravo pot, žal še zmeraj prepogosto zavedajo na nezavestnih igralcih, sodnikih posebej gledalcih.

NOVI SODNIŠKI TEČAJI

Sodniška organizacija BZJ je pred dnevi na posebnem sestanku sklenila, da bo še letos priredila več strokovnih sodniških tečajev.

NOVI SODNIŠKI TEČAJI

Sodniška organizacija BZJ je pred dnevi na posebnem sestanku sklenila, da bo še letos priredila več strokovnih sodniških tečajev.

Kerstin Palo bi bila že lahko naša največjih švedskih filmskih zvezdnice, če ne bi imela smole, da je — prevelika... Visoka je 190 cm in zanjo ne morejo dobiti primernih partnerjev. Kerstin je lepa, razen tega pa nadarjena. Igrala je samo v enem filmu, potem pa se je vrnila k prvotnemu poklicu in je zopet foto model.

KOPER SREDIŠČE ZA PROIZVODNJO CVETLIČNIH DIŠAV

Dve sto petdeset hektarov bo pridobila koprška okolica z izsušitvijo Skocjanskega zaliva. To področje počnijo z blatom in peskom, ki ga dvigajo z morskoga dna pri poglobljanju tovrstnega pristanišča. Prvotno so nameravali ta veliki kompleks uporabiti za ureditev velikanke vrtnarije, pozneje pa se je pojavil zanimivejši načrt, ki ga je sprožila tovarna mila v Piranu.

Tovarna potrebuje eterična olja in dišave za proizvodnjo kakovostnega toaletnega mila, kar pa je treba uvažati za drage devize. Tovarna si hoče urediti destilerijo, v kateri bo mogla predelovati cvetlice, ki bi jih gojili na novem področju. V poštev pridejo predvsem vrtnice, iz katerih pridelujejo drago rožno olje, ki je prvovrstna surovina za parfume. Za gojitev povrtnin, ki so jih prvotno hoteli gojiti, bi morali ozemlje razsoliti, kar bi trajalo več let, vrtnice in druge cvetlice pa niso tako zahtevne in bi mogle že prej uspevati.

Na 230 hektarjih površine bodo torej gojili različne vrtnice in vrtnice bolgarskega tipa, na ostalem obrobnem delu pa bodo zasadili hitro rastoče vrste evkaliptusa, ki bo ščitil področje pred severnimi in hladnimi vetrovi, razen tega pa dajal surovino za olje, ki ga uporabljata prehrambena in lepilna industrija. Gredice bodo pa obrobili z nasadi sivke, ki daje prav tako dragoceno olje.

Račun je preprost in stvaren. Ureditev nasadov bo stala 230 milijonov dinarjev, cvetlice pa bodo dale že po prvem letu pridelave vrednosti okrog 260 milijonov dinarjev. Če bo šlo vse, kakor je predvideno po računih agronomov koprške vodne skupnosti dr. Ante Rowadowskega, dobi Koper v doglednem času ne le nov dragocen vir dohodkov, marveč tudi veliko priljubljenost za domači in mednarodni turizem.

Japonski rokoborci niso v zadregi za naraščaj. Največ upov polagajo v 17-letnega Eisaburo Hasjino, ki tehta nič manj kot 155 kg! Težave ima samo pri kohanju, ker izteče iz lesenega skafa zmeraj vsa voda, kadar mladi atlet sede vanj... Sicer je pa silno gibčen in odličan rokoborec.

VELIKA STAVA

PO POVESTI SAMUELA JOHNSONA
RISE MIKI MUSTER

193. Jim je ostal resen in se je začel ozirati po pripravnem orožju. Nasel je gravo hrastovo vejo in jo s kamnom obdelal v močan kij. Ko je Peter videl tovarišev priprave, se je tudi sam oborožil. »S temle orožjem bova pognala v beg celo čredo tvojih indijanskih vragov!« je zamahnil s svojim kijem v smer, kamor je izginil rosomah.

Te dni se je pripetila v britanskih vodah nenavadna nesreča, ki je imela tragičen konec. Dvomotorni Scimitar je padel v morje in se plaval nekaj časa na površju. Pilot je zaman poskušal odpreti streho kabine, čeprav mu je pri tem poskusu prihitel na pomoč helikopter, ki je spustil do vodne gladine reševalca. Pred črni reševalca in pilota helikopterja se je letalo pogreznilo v morje in potegnilo s seboj vso posadko.

Ameriška televizija merilo priljubljenosti

Predsednik ZDA Eisenhower je doživel pred kratkim neprijetno razočaranje, ko se je prepračil o tem, da televizija ni samo sredstvo za propagando in vpliv na javnost, temveč tudi prav natančno merilo za priljubljenost posameznih državnih voditeljev.

V začetku septembra je hotel Eisenhower govoriti po televiziji američkemu narodu o nevarnosti krize na Daljnem vzhodu ter zagovarjati svojo politiko v zvezi s Kitajsko. Izmed treh ameriških televizijskih družb je prenašala samo ena — in sicer najmanjša — njegov govor neposredno. Ostali dve sta ob istem času predvajali neko vesoljstvo in ugankarsko oddajo, Eisenhowerjevo oddajo pa sta oddajali po večernih vesteh ob 23:15 uri. Vodstvi obeh televizijskih družb sta ta ukrep zagovarjali s tem, da bi sicer njihovi druž-

bi imeli preveliko finančno izgubo... Pred dvema letoma, ko je bil Eisenhower na visko svoje priljubljenosti med Amerikanci, bi se kaj takega ne moglo zgoditi! Po nekaj dneh so vse tri televizijske družbe organizirale med naročniki anketo, s katero so hoteli ugotoviti, koliko gledalcev je gledalo tistega večera katero oddajo. Rezultat je bil porazen — za predsednika ZDA! 11,1% vseh televizijskih naročnikov je gledalo vesoljstvo, 9,9% ugankarsko oddajo in le 5,6% jih je poslušalo Eisenhowerjev govor. Po 15 minutah se je Eisenhowerjev avditorij zmanjšal celo na 4,4%. Očitno dolgočaseni poslušalci so se odločili na vesoljstvo (14,1%) in ugankarstvo (10,8%). Pravijo, da se je Ike s sodelavci vedel že takrat nekoliko zamislil nad temi podatki...

- Drobiž**
- Set policije v Texasu je razposlal uslužbencem razpis, v katerem pravi, da službojoči prometnik ne sme zvižgati lepim ženam za volanom drugače, kot če je za to dan zadosten vzrok. Pa je dejal Tommy, da torej sme pozvižgati deklici v avtu, če jo hoče vprašati, ali ima zanj čas zvečer. Saj je to zadosten razlog, kaj ne?
- Angleška »sex bomba« Diana Dora je prišla na neko prireditve v Las Vegasu v popolnoma prozorni večerni obleki. K temu je dejala, da nima nič tepega glasu, niti igralskega talenta, temveč samo — lepo postavo. Zakaj je torej ne bi pokazala!
- Ameriška davkarila je dobilo lani več ko milijon dolarjev davkov na podlagi prijave. Denunciante delijo v glavnem v tri skupine zakonske žene, ki so jim izdatki njihovih mož sumljivo; namočeni, ki niso dobili zahtevanega povznanja, tajnice, ki so se sprie s sebi.
- Priljubljeni filmski igralce Curt Jürgens se je četrtič poročil s francosko manekenko Simone Bucheron, 22-letno alžirsko lepoticco.
- Zupan nemškega mesteca Herten je našel v arhivu med nerseno pošto nekoliko s 300 tablicami čokolade, več deset kilogramov peciva in sladkarij. Pošiljka je bila vsa pokvarjena, šlo je pa za pomoč švicarskega Edočega križa hertenskim otrokom iz leta 1947.

194. Ko sta stopala dalje po gozdnj stezi, je Jim pripovedoval, koliko škoda dela indijancem močni, krvoločni rosomah. Potem je Petra »potolažil«: »Res sem v skrbeli zate. Rosomah te bo gotovo napadel!« Peter se je branil: »Zakaj samo mene ali tebe ne more?« »Rosomah napade samo tistega, kogar si ogleda in ovoha. Mene ni videl.«

Križanka

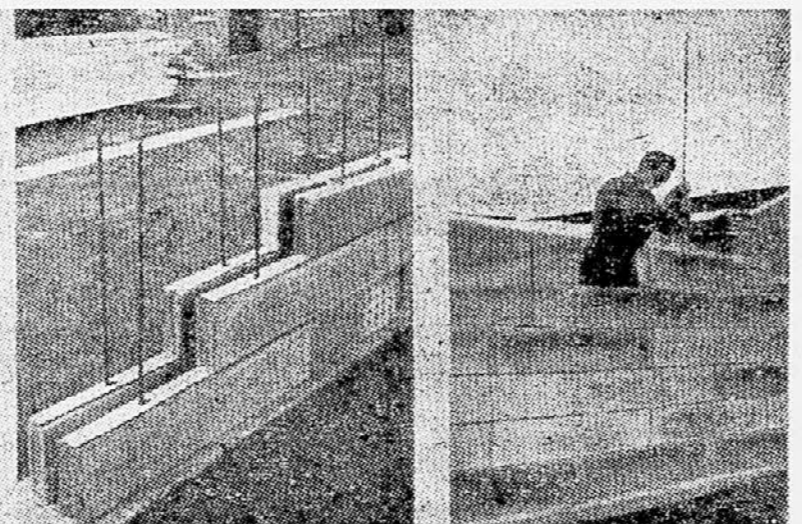
1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36

Napredek šolstva v Iranu

Iranska vlada je pred kratkim objavila petletni načrt za strokovno in industrijsko šolstvo. Odprli bodo številne nove šole v velikih podeželskih središčih. Pouk na teh šolah bo trajal tri leta. V njih se bodo šolali varilci, mehaniki, vozarji, livarji in specialisti za druge tehnične dejavnosti. Učenci, ki bodo uspešno končali šolanje, bodo mogli nadaljevati študij na višjih industrijskih šolah, ki jih tudi predvideva petletni načrt.

Neka angleška gradbena tvrdka je patentirala nov izum. Gre za posebno vrsto opeke, ki se nataka na jeklene palice, tako da ni treba zidati več z malto. Taka gradnja je veliko hitrejša, razen tega pa je mogoče zgradbo s takim zidom porušiti in prestaviti brez težav. Enodružinska hiša se more postaviti s to opeko v 24 urah.

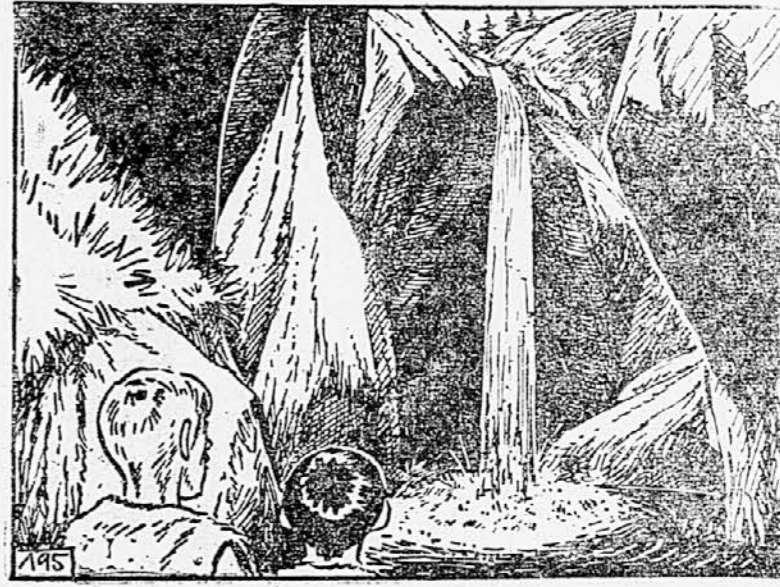

Neka angleška gradbena tvrdka je patentirala nov izum. Gre za posebno vrsto opeke, ki se nataka na jeklene palice, tako da ni treba zidati več z malto. Taka gradnja je veliko hitrejša, razen tega pa je mogoče zgradbo s takim zidom porušiti in prestaviti brez težav. Enodružinska hiša se more postaviti s to opeko v 24 urah.

IZ SOLE

— Leta 1769?
— ...se je rodil Napoleon!
— Leta 1772?
— ...je bil Napoleon star tri leta!

195. »Pojdi no, kaj me strašiš s takimi vražami!« je zaklical Peter. »Mahnil bom zverino po butici, da jo bodo mimile vse skomine!« Potem sta prijatelja nehala s pogovorom in z zamikanjem opazovala lepo pokrajino, ki se je razgrnila pred njima: z visoke razpokane granitne stene se je spuščal slap in se cepil v neštivilne vodne pramene.

»Tukajle smo!« sem mislil. »Tule prihaja stari očka vseh globinskih bomb!« Ko je šel rušilec nad nami, se je Walrus dobesečno valjal po vodi. Slišali smo val dodatnega pritiska in po spremembi v višini njegovih piskov občutili, kdaj je oddvilj mimo nas. Tik pred tistim, ko se je to zgodilo, se je položaj, od koder je prihajal zvok, širil in širil in končno zasegel vseh tri sto šestdeset stopinj okrog nas. Enaindevetdeset čevljev, so pripovedovali globinomeri. Cas je — čas je — zdaj prihaja.

UAM! Dolgo, rušilno, katastrofalno rjovenje! Luči so ugasnile. Vrglo me je na tla, pa sem se oklenil kablov za vzdigovanje periskopa z obema rokama. Občutil sem z njima, bila sta še živa. Tam za menoj je ležal nekdo na tleh — ko sem tipal za njim, me je med norim poskakovanjem Walrusove velike jeklene lupine izpodneslo in vrglo z vsem telesom nanj. Bil je vlažen, vlažen in topel in nepremičen.

Ko sem se poskušal postaviti na noge, sem se zavedel, da se je gibanje ladje spremenilo. Bili smo na površju. Ladja je bila še zmerom povešena s kljunom precej navzdol, a valjanje in poskakovanje je mogel povzročiti samo valjujoči razor, ki ga je pustila za seboj ladja, ki nam je pravkar plula nad glavami. Naša krma je bila brez dvoma visoko v zraku — lepa tarča. Se vedno sem se oprijemal kablov pri periskopu in na svojo veliko grozo zagledal v dnu periskopove odprtine svetlobo! Potem se mi je nenadoma zablislilo: iz vode je gledal tudi vrh periskopa, čeprav je bil ta potegnjen v notranjost, in tako je svetloba padala skoznj na dno odprtine. Da bi se prepračil ali je res tako, sem posegel po drugem periskopu, pogledal navzdol v odprtino in tudi tamkaj zagledal svetlobo.

V opazovalnem stolpu še zmerom tema kot v rogu. Med pripravami za obmetavanje z globinskimi bombami smo zaprli vrata med nami in kontrolnim oddelkom, tako da zdaj ni bilo z njim nobene zveze razen telefona — ki pa je bil ta hip kajpak neuporaben. Vsa notranjost naše podmornice se je spremenila v veliko resonančno skrinjico, ki je sprejemala in oddajala grmeče zvoke. Ko bi vsaj videli!

»Prižgite zasilne luči!« sem zavpil. Če bi bil zašepetal, bi bil učinek prav isti. Zasilne luči je treba prižgati. Običaj je zahteval, da jih mora v primeru, ko je razsvetljava pokvarjena prižgati tisti, ki stoji najbližje stikala.

Na globinomer že tako ni treba gledati! »Vsi naprej z vso močjo!« »Z vso močjo« sem bil ukazal že prej, zdaj pa sem podzavestno poskušal vnovič uveljaviti prejšnje povelje. Sredi oguljujočega grmenja sem vpil na ves glas. Morda me bo slišal Quin, morda se bo lahko prenil do krmilnega oddelka, ali pa me bo slišal Oregon v drugem koncu opazovalnega stolpa in bo spet trikrat pozvonil za vso mogočo hitrost. Tam zadaj se jim je najbrž godilo precej slabo, a ukaz za »vso mogočo hitrost« bo v teh okoliščinah vzpodbodel Larta, da bo odprl reostate do zadnjega in pognal iz akumulatorjev vso energijo, kar je lahko pošljejo v vijake.

Hrup se je nekoliko umiril. Nisem vedel, koliko globinskih bomb je eksplodiralo okrog nas, morda cel ducat skoraj hkrati, in niti tega nisem mogel reči, ali je Walrus preživel ali ne. Vedeli smo, da je opazovalni stolp še cel. Ker smo zaprli vsa vrata in ventilatorje, nam sprememba pritiska ni mogla naznaniti, ali je voda vdrla v kak drug oddelek. Ker je bila krma na površju, bi nam luknja v njej sploh ne mogla povedati ničesar, kvečjemu rahlo zmanjšanje pritiska, ki se je v Walrusu pod vodo že nekoliko povečal. Kmalu bomo vedeli, takoj, ko jo bomo potegnili navzdol.

Velika naglica je zanesla rušilec precej daleč od nas. Spet sem zaslišal njegove vijake — tokrat na sprednji levi strani Plul je natanko nad nas. Naše edino upanje je bilo v tem, da je morda nastvil sprožilce na globinskih bombah na preveliko globino, da nas kljub temu, da smo na površju, to ne bo moglo preveč poškodovati — a ni bilo časa za razmišljanje o poškodbah, ki nam jih je in nam jih še bo prizadejal. Čez nekaj sekund bodo zvižgale proti nam štiripalčne granate. Nemudoma smo se morali potopiti!

Poleg lestve na most je bilo stikalo za zasilno razsvetljava. Zbral sem se, opotekaje posegel po njem, se za hip obotavljal in ga potem zasukal. Na obeh straneh opazovalnega stolpa so se prižgale blede luči.

Opazovalni stolp je bil tak, kakor da bi divjal skoznj ciklon. Mizo za karte Hughja Adamsa je vrglo iz ležišča in zavalilo na tla. Hugh je še vedno ležal na tleh. Gotovo je bil on tisti, ki sem se spotalnil ob njem. Keith je bil še zmerom na svojem mestu in se krčevito oprijemal ročajev na TDC, z nogami pa se je upiral v vogal kotomera. Poleg njega je stal Jim, ki se je tresel po vsem telesu; bel je bil kot papir, a ranjen očitno ni bil. A ta hip vsi ti niso bili pomembni. Oregon je stal še zmerom pri svojem krmilnem kolesu in videti je bilo, da ni okrog njega nobene okvare. Quin je sedel na tleh in se držal za levo roko. Na njej je bila grda rana, iz katere mu je kapljala kri na hlače. Sicer pa je bil videti zmožen za nadaljnje delo.

»Quin!« sem zatulil. »Vsi naprej z vso razpoložljivo hitrostjo!«

Z izrazom bolečine na obrazu je kurat posegel navzgor z ranjeno roko in ponovil povelje v slušalko. Na steni opazovalnega stolpa je bil pod ploščo za sprožilce pritrjen telefon, ki smo ga uporabljali za sporočanje povelj po ladji. Posegel sem po njem in pritisnil na gumb. »Kontrolni!« Nemudoma je prišel odgovor:

»Da, kontrolni!« Na drugem koncu žice je bil Tom Schultz in spominjam se, kakšno olajšanje sem začutil, ko sem spoznal, da deluje vsaj en del ladje.

»Zdaj smo deloma na površju, Tom. Ali jo lahko spraviš navzdol?«

»Bom poskusil, sir.«

»Ali si odprl zaklopke?« Možno je bilo, da so plini, ki so nastali pri podvodnih eksplozijah, vdrlji v obtežilne tanke in zdaj, ko smo bili na površju, je bil morda v njih tudi zrak.

»Da, sir,« je spet odvrnil Tom.